

Hind 19 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Positrikel:
Run-A-Way
Emma Watson

PISUT
PUNKLUULEST
KULDKALAKENE
RÜNDO
MUUSEUM

KASSIKARNEVAL

Hoidke alt,
varganäod!

Mereröövlimängur

Sass Henno

<http://kommikas.kalev.ee/healaps/>

9 771406 344067

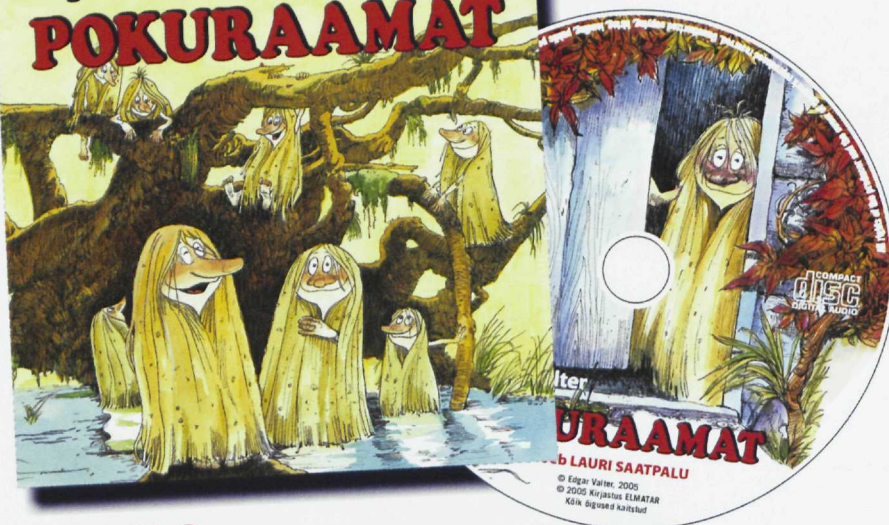
Pildi tegi Kirke

Triibu-Liine uusaastatervitus

Ah, palju asju algab A-ga -
aas, aabits, auto, asimuut...
Uus aasta aga algab JAA-ga,
jaa - jaanuar on, mis seal muud!
Jaa, jaanuar - on kaasas taas tal
hulk tegemist ja vaatamist...
Küll oleks hea, kui sellel aastal
meil jaguks palju JAATAMIST!

Edgar Valter

POKURAAMAT

Väike eelteade: Hea Lapse AASTATELLIJAD

(ka need, kelle tellimus hakkab kehtima veebruarist) saavad koos järgmise numbriga CD, millel loeb meie vana hea sõbra **Edgar Valteri "Pokuraamatu"** jutte meie uus hea sõber **Lauri Saatpalu**. Kioskis müüdavate ajakirjade vahele kahjuks seda plaati ei panda. Selline on elu...

Kes-Mis-Kus?

Nr 1-2006

lk 40

lk 21

- 2 Ajaveerg
- 3 Luulet: A. Norak, H. Raidoja, M. Pettai, K. Kallari
- 4 Oma sulega. Anne Aaslaid
- 5 J. Rooste punkluulest
- 6 Kunst. Oled see, mida sööd!
- 7 Koigi koolipoisi muuseum
- 9 "Kaks printsi". A. H. Saadoja, A.-M. Uulma, O. Orav
- 10 Meie suurmehi. M. Rõtova Paul Keresest
- 12 Test. Kas oled hea suhtleja?
- 13 Naeru-uss
- 14 Oma sulega. Berit Keskra
- 15 Mustkunst
- 16 Koolimullid
- 17 Anneli käis kasside karnevalil
- 18 Meie mererövellik Sass Henno
- 20 Kirjalaps. R. Graubergi hundijutt
- 21 Poster Run-A-Way
- 22 Poster Emma Watson
- 25 Kirjanurk
- 26 P. Sauteri "Grillkana ja grillkala", M. Raide lõheretsept
- 27 Ristsõna
- 28 Ole terve! Dr Taadi vastused murekirjadele
- 29 V. Koržets Pühajärve kuldkalakesest
- 30 Sabina külastas loomaia sõprusringi
- 31 Kristiina Kassi järjekrimka "Hoidke alt, varganäod!"
- 33 Suur vahetund. Lily-Liis Luxembourgist
- 34 Barbindus. Aliide-Marie koeralugu
- 35 Reet-Mängel Juuse. Koomiks
- 36 Pop Emma Watson. Run-A-Way
- 37 Lugejate lemmikstaarid!
- 38 Järgehoidja
- 39 Ülle Meister õpetab tihast joonistama
- 40 Elamusport. Parimad leitujad
- 41 Häid uudiseid
- 42 Noored leitujad Energiakeskuses
- 44 Lego

lk 39

lk 29

Andrus Norak

Mis täht see on?

Täht sõnas.
 Sõna lauses.
 Lause jutus.
 Jutt vihikus.
 Vihik ranitsas.
 Ranits seljas.
 Selg seljatoel
 Seljatugi trollis.
 Troll tänaval.
 Tänav linnajaos.
 Linnajagu linnas.
 Linn maal.
 Maa mere ääres.
 Meri ookeani ääres.
 Ookean planeedil.
 Planeet päikesesüsteemis.
 Päikesesüsteem Linnuteel.
 Linnutee kõrgel öötaevas.
 Linnuteel täht.
 Tähel inimene.
 Inimene kooliteel.
 Ranits seljas.
 Ranitsas vihik.
 Vihikus jutt.
 Jutus lause.
 Lauses täht.

Esimesed helbed

Pehmel padjal näen ma und.
 Unes näen ma valget lund.
 Hommikul, kui tõusen üles,
 maal on valged padjad süles.
 Purikad on räästas suured,
 lume all on nagu juured.
 Ei ta taha sulada
 ning jõed ei taha vulada.
 Nüüd on lapsed kuhjas õves,
 lumerööm on soojas põues.
 See on röömus lumetund,
 aina sajab lund ja lund.

Marion Pettai Rapla Ühisgümnaasiumist

Ülle Meistri joonistus

Meie õunad

Õunu on meil hästi palju,
 neist tuleks värviline kalju.
 Õunu puul veel järel kaks,
 kumbki neist ei ole paks.

Martsipan ja valge klaar –
 neid ju armastab Mart Laar.
 Õnauuss on õuna sees,
 tema värvuseks on beež!

Harry Raidoja Valguta Algkoolist

Täname
Kultuuriministeeriumi,
Kultuurkapitali
ja Hasartmängumaksufondi

Oma sulega

ANNE AASLAID Harjumaalt

Olen 2. mail 1991 sündinud süsimustade juuste ja pruunide silmadega tüdruk Harjumaalt, kodanikunimega Anne Aaslaid. Käin väga normaalses Vaida Põhikoolis ja tegelen peale kirjutamise veel ka joonistamise ja laulmisega. Lummatud olen kiiretest autodest, tsiklistest, punkluulest ja muusikast, punastest roosidest, mõnusatest inimestest, küünlavalgusest, alternatiivkultuurist. Kurja üsna kuulutava hüüdnime sõpradelt olen saanud arvata vasti tänu sellele, et olen oma luules palju rääkinud ühiskonna pahedest, vaesusest, õelusest, korruptsioonist ja kõigest valest, vastikust ja negatiivsest meie ümber.

Minu suurimaks sooviks oleks see, et suudaksin panna nn tavakodanikud mõistma, et ka punkar võib olla armas ja kena inimene ja et ka meil on süda sees ja mõistus peas. See, kui ma luules väljendan nt. Armastust anarhia vastu, ei tähenda, et pooldaksin AINULT täielikku vägivalda ja ka heade inimeste hukkamist. Mõiste "anarhia" on üsna laia tähendusega.

Kui kedagi peaks huvitama, miks ei ole siin mu pilti, siis olgu öeldud, et kui kellelgi peaks olema tahtmine mind näha: olen peaaegu alati kohal!

Iga päev

Sinu silmades põleb sõnatu viha,
sinu karjed läbivad luu ja liha.
Ma taan oma pead vastu lauda,
sest tean, et veri sisaldab rauda.
Fööniksi moodi tuhande tõusev oligarhia,
kuningate jurast läbi põletatud monarhia.
Kopsupõletiku moodi edasi arenenud bronhiit.
Oma venna laiba praegu leidsid siit.
Kätevärisemise saatel möödus migreen,
ajupõletikust tuleb varsti kätegangreen.
Haridussüsteemis pidevaltisev hierarhia...
Lööb südameis põlema me ihaldatud anarhia.
Süda, vaid põle ja karjume koos:
valitsus mässab ja võim on taas hoos.

Stalin

Jossif Vissarionovitš Džugašvili – grusiinlane,
Surma, ebaõigluse ja võimu liitlane.
Heideti marksismi propageerimise pärast Tbilisi seminarist välja,
Tundis revolutsioonilise tegevuse pärast korduvalt vangis ja asumisel loodetavasti nälga.
Kritiseeris oportunistlikku kultuuriautonomiat ja sai 1901. aastast elukutseliseks revolutsionääriks,
haaras Lenini järel võimu, valesüüdistuste all lasi inimesi arreteerida, tappa
ja ainult surma eluajal ta väärriks.
1925 – 1943 Kommunistliku Internatsiooni täitevkomitee liige ja juhtis võitlust – trotskistide, parempoolsete oportunistide ja kodanlike natsionalistide vastu,
1944. aastal kolm Lenini ordenit ja 1945. aastal Võidu ordeni pistis tasku.
Ta isiku kultus ei matkinud partei leninlikku joont, sotsialistliku korra olemust
ega peatanud nõukogude ühiskonna seaduspäraselt arengut.

Keda peaks huvitama minu tegevus, punk või luule, võivad kirjutada rääkijate' sse: anarhist või aadressil: Anne Aaslaid, Soemäe t., Suursoo k., Pikavere sijk., Harjumaa 75202.

Üks unistus

Laske lahti kõik kiirabid, tuletorjed ja mendid,
korjake kokku kõik Eesti kroonis ja sendid!
Tuleb kord, mida te iial arvanud poleks,
kaovad firmad nagu Adidas, Nike või Rolex.
Pistke põlema poliitika, poliitikud ja võim,
tuleb kord, kus viisakust väljendab vägivald ja sõim.
Pange valmis hing, püstol, nuga ja vaim,
tõeks saab anarhistide võimu vastane laim.
Kaob elust kord ja igasugused võltsid
vennad, kes purjus peaga ringi sõitsid.
Ellu jäävad need, kes vandusid truudust,
kes iial võimust ei tunne puudust.
Kaovad neegrid, oligarhia, hierarhia, monarhia,
tuleb mu elu, mu isamaa, mu arm – Anarhia!

Kõrvad kikki!

Mis on punk, kust ta tuleb ja kuhu läheb?

Punk tekkis üle kolmekümne aasta tagasi Inglismaal ja Ameerikas – tekkis igavusest, tülpimusest ja nooruslikust rahulolematusest, mässuvajadusest. Noortekultuuri iseloomustab ju pea igas põlvkonnas iha vastu hakata oma vanematele (kontrollile). Üldse – vanematele inimestele kui ühiskonna ebaõigluse, segaduse, ahistavuse eest vastutajatele. Sellest, millega rahul ei olda, tahetakse põhimõtteliselt erineda.

Punk viis oma mässumeelsuses ja erineda tahtmises mängu piirid nii kaugemale, et kaugemale liikuda on nüüd juba raske.

Väljakutsuv käitumine ja räpakas, kokkutraageldatud välimus said selle liikumise pealispindmisteks tunnusteks. Muide: algusaegadel polnud nahktagi ja mohikaanlasehari kohustuslikud, alles 1980ndail muutusid punkarid üksteisega niisama samaseks nagu univormidesse topitud sõdurid, liikumisest kujunes mingi kummaline sõjaväe paroodia. Esimesi punkareid iseloomustas just see, et igaüks katsus ise enda stiili välja mõelda, võimalikult

teistest erineda.

Agas popkultuuris on paraku nõnda, et kui miski saab populaarseks, muutub ta kaubaks. Ja kui miski muutub kaubaks, siis ta ühtlustub, muutub kõikjal ja kõiges samasuguseks. Seega ju ka igavaks, näotuks.

Kui hiljem iseloomustas punkareid ja nende laule või luuletuste pigem lohakus, pealiskaudne vaen kõige kontrolliva vastu, siis esimeste bändide liidrid ja lugude autorid olid

Las iga mässuline leiab oma keele, oma laulu, milles seda mässu väljendada!

tegelik palju lugenud ja intelligentsed poisid (enamasti poisid, kuigi ka tüdrukuid löi punkti). Näiteks **Johnny Rotteni** (Sex Pistols) või **Joe Strummer** (The Clash) tekstid on küll mässulised ja kurjad, aga ka vaimukad ja (enese)ironilised.

Eesti punkaruse tippaegu iseloomustab keskeltläbi sama. **Villu Tamme** (J.M.K.E) ja **Tõnu Trubetsky** (Vennaskond, tuntuim näide

vast ongi „Vennaskonna hümn“

– *Mina olen mittekeegi / Ma ei ole mingi mees / Ükskõik mida ma ei teegi / Olen inimestel ees jne.*) on tegelikult ka avara pilguga kirjutajad, kes jälgivad tähelepanelikult ja kriitiliselt end ümbritsevat maailma.

Villu Tamme on väga palju kirjutanud keskkonna ja looduse kaitseks – näidanud inimese lohakat ja üleolevat, labast ja kole-dat suhtumist maailma ja oma vähematesse vendadesse (loomadesse). Sellisel teenib punk ka ühiskonna teadlikkuse kujundamise eesmärke. Kuigi praegu on Eestis punkareid vaid käputäis, üsna vähe võrreldes tippaegadega. Aga eks igal liikumisel ole omad tõusud ja mõõnad. Ja ehk ongi see hea. Kui punk pole parajasti eriti populaarne, siis on ilmselge, et selle vaimu kandjad on uljad ja isepäised tegelased, kes trendidest suurt ei pea.

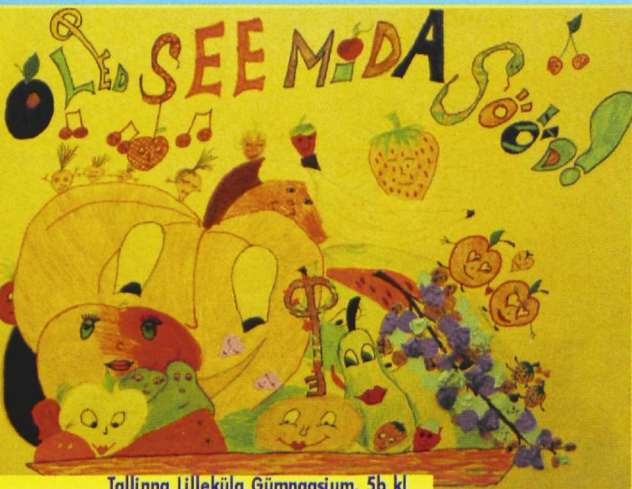
Anne Aaslaui tekstid siin kõrvalleheküljel on mõnusalt pungid, vaba sulega kirjutatud, tarbimisühiskonna vastu mäslevad – see mulle meeldib. „Üks unistus“ ja „Iga päev“ astuvad üht jalga eesti punkluule levinud laadiga. Päris „punk“ on ka luuletus „Stalin“. See mässab ju luuletuse kirjutamise (rohkem ehk just noorte seas) levinud normide vastu; on justkui lõiguke entsüklopeediast, samas ka luuletus. Säärased vormikatsetused on alati tore-dad. Mida ma noortel pungihuvilistel soovitaks teha, on see, et mõelge enda jaoks hoolega läbi, mida see anarhia täpselt tähendab. Mis on see anarhia, mille poole te püüdate? Ja siis, kui see on selge, tuleks sõna „anarhia“ võimalikult vähe kasutada. Kõik ju kulub. Ka sõnad. Siis kaob nende tähendus ja mõte, nad muutuvad loosungeiks, tühjadeks kõlksudeks. Eks ta ole.

Reake luuletuses „Üks unistus“ teeb mind murelikuks. Autor ütleb: „kaovad neegrid, oligarhia, hierarhia, monarhia“. Jah, olgu. Aga miks neegrid? Niipalju, kui ma tean, tahavad punkarid, et ikka kõigil oleks tore ja vaba olla. Erinev nahavärv ei tähenda üldse mitte midagi. Tõepoolest, ei vähimatki! Loeb hoopis mõistmine – see, mis meis kõigis on ühine. Jõudu kirjutamiseks! Las iga mässuline leiab oma keele, oma laulu, milles seda mässu väljendada!

Loeb hoopis mõistmine – see, mis meis kõigis on ühine. Jõudu kirjutamiseks! Las iga mässuline leiab oma keele, oma laulu, milles seda mässu väljendada!

TERVISEST ÕHKUVAD PLAKATID

Tallinna Lilleküla Gümnaasium, 5b kl

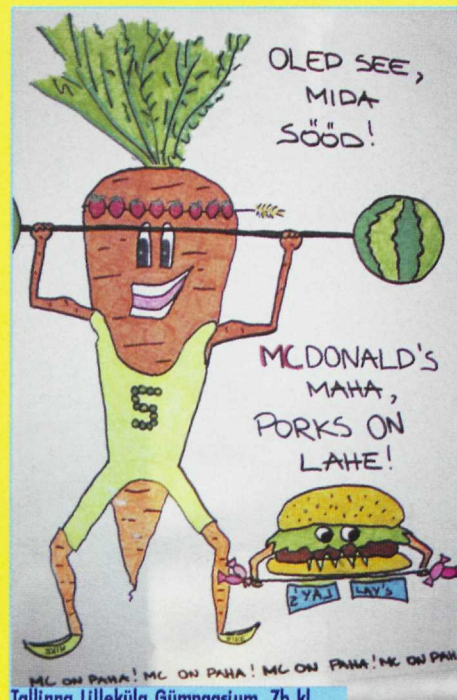
Pärnumaa Koonga Põhikool, 1a kl

Ristiku Põhikool, 2 kl

Tallinna 37. keskkool, 2 kl

Tallinna Lilleküla Gümnaasium, 7b kl

Kas teadsite, et on olemas selline asutus nagu Eesti Toiduravi Konsultantide Ühing? Need lapsed, kes võtsid osa selle ühingu korraldatud plakativõistlusest "Oled see, mida sööd!", teavad seda küll kindlasti.

Plakatikonkurss on üks osa ülevabariigilises projektist "Tervislik toit – võti edukasse tulevikku", mille ETKÜ korraldab koostöös Tervisearengu Instituudi ja Lastekaitse Liiduga. Jäulukuu keskpaigani oli Lastekaitse Infopunkti ülevälv kangesti isüaratav plakatinaütus. Nüüdseks on siis ka võitjad selgunud.

Nooremas vanuserühmas saavutas esikoha **Ristiku Põhikooli II klass**, teise koha võitis **Viimsi Keskkooli 1b klass** ja kolmanda **Koonga Põhikooli 1a klass**.

I-VI klassi õpilastest said esikoha Koonga Põhikooli VI klassi tüdrukud **MARI MÄESEPP** ja **TRIIN NÕMM**. Teise koha vääriliseks tunnistas **Lilleküla Gümnaasiumi VI klassi** ühistöö ja kolmanda koha võitsid **Aruküla Põhikooli IV a klassi** piigad **MARIELLE, KIRSI, GETTER** ja **HELEN**.

Häid plakateid oli küll palju rohkem ning tegelikult võitsid kõik võistlusest osavõtjad kindlasti palju teadmisi selle kohta, kuidas end terveks süüa!

Tallinna 37. Keskkool, 4a kl

Kes minevikku ei mäleta...

Koigi kool asub Eestimaa keskpaias – Järvamaal. See on üpris tavaline põhikool – kuigi tegelikult pole ükski kool tavaline, üks teisest erinevad isegi nõukogudeaegsed tüüpikoolimajad, ammugi siis mõisakoolid. Koigi Põhikool tegutseb vanas mõisamajas, millega 1964. aastal liideti kaasaegsema väljanägemisega juurdeehitus.

Koigi kandi lapsed on harjunud sellega, et nende koolimajal on ootamatuid soppesid ja treppe: olgugi et tegutsetakse mõisamajas, õpitakse ikka samu asju, mida pealinnas suurkoolides, peetakse pidusid ja käiakse huviringides, tantsitakse nii rahvatantse kui ka lindy hoppi, tähistatakse nii hõimu-, lilleseade- kui ka ettelugemispäevi ja käiakse Tallinnas saalihoki võistlustel. Koolis õpib 133 last ning teadagi on igaühel omad tuleviku- plaanid.

■ Poiss, kes rajas muuseumi

8. klassi poisi Ründo Mültsi kohta arvab ajaloo õpetaja Riina Kuusik, et tema on oma tee juba ammu valinud. Võimalik, et Ründost saab kunagi ka

õpetaja – nii vanaema, ema kui ka onu on tal pedagoogid –, kuid sel juhul ilmtingimata ajaloo õpetaja. Tegelikult aga võiks poisist saada ka teadlane, sest Ründo on juba maast-madalast uurinud ja puurinud kodukoha ajalugu. Ründo pole mingi läbinisti viiemees ja ta klassitunnistused on niisama mitmekesise numbrivalikuga nagu paljudel temaealistel poistel, kuid ometigi kiidavad ta nooremad koolivennad koduloomuusemi külalisteraamatus: „Küll Ründo on ikka tark!”

„Sellise imetluse teenis poiss ära muuseumi eksponaatide kohta selgitusi andes,” teab õpetaja Riina ning kutsub meidki Ründo loodud muuseumi vaatama.

■ Koli- või kullakamber?

Tegemist pole mingi karbi-, kapi- või tootäiega – põhiväljapanek võtab enda alla mitu ruumi, ning osa esemetest ootab alles muuseumisse pääsemist. Päinurmes, Mültside kodukülas, anti Ründole kogutud vara eksponeerimiseks kunagise rahvamaja tegelestoad.

Ründo keerab suure võtmega lahti Päinurme külaseltsi ukse – ja näib, nagu oleksime astunud ajamasinasse! Mida siin kõik ei leidu: tööriistu, rõivaid, nõusid, silte, kive, raamatuid ja koolitarbeid – ja iga eksponaadi juures on Ründol olnud üksjagu uurimist. Kulus kindlasti tükk aega, enne kui suurima kohaliku puupaku aastaringid loetud said. „See puu oli 230 aastat vana,” teatab Ründo. „Aastaringe tuleb ikka oma silma ja näpuga kontrollida. Aga siin on olemas ka üks riistapuu, mis on mõeldud puujämeduse mõõtmiseks metsas!”

Kui keegi tahaks teha filmi vana aja metsatööstistest, siis Ründolt võiks igasuguseid riistu laenata: siin on vibusaag, kahemeessaag, leidub nii suurte krokodillikihvade kui ka hästi väikeste hammastega puunärijaid...

Suur hulk on ka vanu puunõusid: kausse, kappasid ja kulpe. „Selle kulbiga tõsteti mõnel pool suppi, mõnel pool aga valati hoopis tõrva,” näitab Ründo puust voolitud

Ründo keerab suure võtmega lahti Päinurme külaseltsi ukse – ja näib, nagu oleksime astunud ajamasinasse!

August Jürima

Selliseid asju vajasid kirjutajad 50 aastat tagasi

hiiglast, mis passiks Kalevipojale kasutamiseks.

Ka koodid, vardad ja muud üle-eelmisest sajandist pärit tööriistad on muuseumis olemas – hakka kas või kohe Mahtra sõda mängima!

“Need on Ründo vanaema talust,” teab õpetaja. “Kui me koolis näitemängu tegime, siis käisime temalt tööriistu laenamas!”

Enamjagu vanavara on naabrid ja tuttavad muuseumile andnud tasuta, mõne eseme eest on siiski tulnud ka raha maksta.

“Mõned inimesed, kes siia kanti endale maju ostavad, ütlevad, et viige see rämps ja koli siit minema!” muigab Ründo vanaema. “Kui see “rämps ja koli” on aga välja pandud, siis nähakse, et tegemist on vanavara, mida varsti enam kusagilt osta ei saa...”

■ Vaali Vabariik – kas töesti siinsamas Eestimaal?

Päris palju on eksponaate, mille kohta lausub Ründo aukartusega: “Need kuulusid August Jürimale, kohalikule riigi- ja poliitikategelasele! August oli Vaalis Eesti Vabariigi väljakuulutamise ajal alles alaealine, seepärast pääses ta eluga – ta isa Mart Jürman ja vanem vend Voldemar aga hukati 1905. aastal.”

“Oot-oot, 1905. aastal kuulus ju Eesti Tsaari-Venemaale, vabariigiks saime ju alles tänu Vabadussõjale!” mõtleb nüüd enamjagu lugejaist.

“Jah, Eesti Vabariigi loomise mõte suruti armutult maha,” kinnitab Ründo. “Aga pärast Vene keisri Nikolai II antud Oktoobrimanifesti otsustasid eestlased oma maa mõisnikelt tagasi nõuda ja Tartus toimus ülemaaline rahvaasemike kongress. Vaali külas moodustati 1905. aasta novembris isegi Eesti Vabariigi prii sõjameeste salk – miilitsavägi, ja detsembris kuulutati siin välja Eesti Vabariik. Aga seda jõuti teada ainult ümberkaudsetele valdadele, sest tsaarivalitsus saatis kohale julmad karistussalgad ja ülestõusnute juhid lasti maha... August Jürima (kes oli 1937 oma perekonnanime eestistanud) jätkas oma isa mõtte elluviimist ja temast sai esimeses Eesti Vabariigis tähtis riigitegelane: ta töötas nii teede-, põllutöe-, majandus- kui ka siseministrina ja hukati nõukogude võimu poolt 1942. aastal. See kirjutuslauagarnituur siin oli Jürima kingitus oma vennapoeg Heinole...”

Ründo kollektsioonis on hulk esemeid, mille ta eelmisel sajandil kirja- ja koolitööd ettegi ei kujutatud: kirjapress tindiga kirjutatud teksti kuivatamiseks, tindipotid ja sulepead. Isegi üks Joosep Tootsi aegne õpilasetahvel on olemas ja juba on Ründo jõudmas ka ehtsa krihvli jälile – igatahes on selle omaniku nimi teada...

■ Eksponaadid jutustavad

Kogutud esemete juurde käivad ka nendega seotud lood. Tükike Rutikvere mõisa ahjukivist jutustab sellest uhkest majast, milles tegutsenud koolis Ründo vanaema kunagi noore õpetajana töötas. Kuna mõisal olid isevärki keerulised korstnad, siis ei osatud neid nõukogude ajal pühkida, ning tekkis suur tulekahju, mille kustutamisega tegeldi tagajärjetult tervelt kolm päeva... 1954. aasta veebruaris oli nimelt nii käre pakane, et isegi tuletõrjevoolikud jäätusid ja vett ei saadud jõest kätte. Vanaema näeb seda imekaunist mõisa siiani vahel unes.

Päinurme mõisniku kaardimänguhuvist pajatab kaardilaua jalg – kahjuks on ülejäänud kolm massiivset lauajalg igavikku rännanud, kuid Ründo teab jutustada, et Päinurme ja Rutikvere mõisnikud olid kanged tülitsejad nii kaardilauas kui ka päris elus. Mõisahärrade riid läksid nii ägedaks, et koguni üks küla, mis paikneb Päinurme ja Rutikvere vahel, sai nende järgi oma nimeks Riiussaare!

Hoopis teistsugune lugu kuulub spordikarikate juurde. Ründo pajatab: “Siin on ajalooline Päinurme võrkpallimeeskonna karikas, mis saadi just enne II maailmasõja algust. Võistkond läks juba uuele mängule, kuid ei jõudnud veel esimest servi teha, kui tuli sõjateade ja pooled mehed viidi otse sõtta...”

Siin on ka “ajalooline” juukselõikusmasin, mida kasutati Päinurme internatkoolis siis, kui mõni laps tabati suitsetamast. Patustaja viidi siis kohe direktori kabinetti ja direktor jäädvustas suitsetaja süüteo niiviisi, et ajas ta pea selle masinaga kiilaks.

Ründo muuseumis on veel lugematu arv fotolubmeid. Kõike ei jõua me kahjuks vaadata, amugi ümber jutustada. Aga kohalikul rahval on hea teada, et kui midagi oleks vaja meelde tuletada, siis võib seda mõnusasti teha Päinurme muuseumis.

Juhan Liiv on kirjutanud: “Kes minevikku ei mäleta, see elab tulevikuta!”

Ründo Mültsil on selle tarkusetera järgi otsustades küll oodata huvitavat tulevikku!

Leelo Tungal

Printside kirev saatus

Novembrinumbriks jäi Kristiina Kassi jutt **“Kaks printsi”** noorte lugejate leitud lõppe ootama. Detsembrikuu Heas Lapses ilmunud jutujärg ei jäänud sugugi ainsaks. Siin näete, et ühel lool võib olla päris mitu otsa, üks toredam kui teine! (Kes ei juhtunud loo algust lugema, sellele ütleme, et peategelasteks olid kaksikutest printsid Leonardo ja Rinaldo, kelle vahel isegi nende ema-isa vahet ei osanud teha. Kui saabus aeg, mil kuningas tahtis ühele poegadest valitsuskeppi üle anda, seisis ta probleemi ees: seaduste järgi sai kuningaks poegadest vanim, kuid keegi ei teadnud, kumb on vanem: kas Leonardo või Rinaldo.) Ja nüüd siis lõpplahendusi ärksatelt lugejatelt!

Pildi tegi Kristiina Kassi

... Mäe tagant tuli

karja-
poiss.

Kui karjapoiss sisse tuli, palus ta kutsuda mõlemad printsid enda juurde.

Karjapoiss küsis printside käest kolm mõistatust. Esimene mõistatus oli: “Käib, käib, aga edasi ei jõua?”

Sellele mõistatusele vastas õigesti Leonardo. Õige vastus oli: kell.

Karjapoiss küsis järgmise mõistatuse: “Lipp lipi peal, lapp lapi peal, ilma nõela pistmata?”

“Kapsas, kapsas!” karjus Rinaldo. Kapsas oligi õige vastus.

Ja nüüd tuli viimane mõistatus: “Kumb teist on enne sündinud?”

Mõlemad poisid vastasid: “Mina olen vanem!”

Ühel poisil pidi ju õigus olema. Karjapoiss kamandas: “Tulge minu koju, seal näete, kumb on vanem!”

Poistel ei jäänud muud üle kui minna karjapoisi juurde.

Kui sinna jõuti, näitas karjapoiss üht vana koltunud paberit. Seal olid kirjas poiste sünnikellaajad ning nende pildid.

Kuningas küsis karjapoisilt: “Kust sina seda tead?”

Karjapoiss lausus: “Minu ema oli see, kes sünnituse juures aitas.”

Nii saigi selgeks, kumb on vanem. See oli Leonardo – ning tema saigi uueks riigipeaks. Ja nagu oli lubatud, sai karjapoisist kuningriigi teine nõustaja. Ka karjapoisi ema tuli kuningakotta elama.

Ann-Heliin Saadoja
Tallinna 32. Keskkooli 4b klassist

... See tulija oli

kuninganna sõbranna. Ta nimi oli Katariina. Katariina viibis kuninganna sünnituse juures. Katariina oli esimene, kes hoidis seda poissi, kes viis minutit teisest varem sündis. Väravavalvur lasi ta sisse.

Kuningas küsis ta enda juurde kutsuda. Katariina ütles: “Mina tean, kes sündis esimesena! Sellel poisil oli jalatalla all väike sünnimärk.”

Kuningas mõtles ja palus siis teenril Rinaldo ja Leonardo kohale toimetada. Paari minuti pärast olid printsid kuninga juures.

Rinaldo küsis: “Mida sa soovisid, isa?”

Kui nad nägid Katariinat, ehmusid mõlemad. Nad ei teadnud, kes on Katariina. Leonardo oli nii ehmunud, et ei suutnud suudki lahti teha.

Kuningas seletas kogu loo ära ja palus neil siis paljaid jalgu näidata. Leonardo talle all ei olnud midagi. Aga oh imet! Rinaldole oli märk olemas.

Rinaldo ütles: “Mina kui aus kuningas palun Leonardol mitte kurb olla, sest ta saab koha kõige kõrgemal ametipostil. Sa saad kõige kõrgemaks sõdalaste juhiks! Sa saad iga kuu sada üheksakümmend kuldraha!”

Ja nii lõppeski kogu jutt õnnelikult. Rinaldo valitses vähemalt oma 40 aastat.

Oliver Orav Tallinna 32. Keskkooli 4b klassist

... “Oota!” karjatas

kuningas siis. “Sealt mäe tagant tuleb keegi siipoole!”

“Jah, ka mina näen sealt kedagi tulevat,” lausus kuninganna.

Kuninganna ja kuningas ootasid. Lõpuks, kui tulija oli juba täitsa kuningriigi juures, alustas kuningapaar juttu.

Kuningapaar koos: „K-k-kaa-aas-s te-te-teie an-an-an-nate mei-mei-me...”

Siiani tundmatu: “Tasa, tasa! Jah, ma annan teile lahenduse, kuid nõuan ka tasu.”

Kuningas: „Kes te olete?”

Siiani tundmatu: “Meditsiiniõde! Ma võtsin vastu teie lapsed ja tean, kumb on vanem ja kumb noorem.”

Kuningas: “Tõesti, väga tore, aga mida te tahate?”

Õde: “Tahaksin teie poegi veelgi kord näha!”

Kuninganna: “Aga palun!!!”

Õde, kes oli kaksikud sündides vastu võtnud, uuris mõlemat printsi. Vanemaks vennaks osutus Rinaldo! Niisiis peeti uhked pulmad ja Rinaldost saigi kuningas. Leonardo sai linnapeaks ja see meeldis talle kuninga ametist rohkem! Ja kui nad veel sumud pole, elavad nad samadel kohtadel praegugi.

Anna-Maria Uulma Sauelt

Merike Rõtova

40 aastat malemaailma tipus

Keres oli alati Keres.

**On kuulsaid inimesi, keda imetletakse,
kellele alt üles vaadatakse.**

Vähem on neid, keda armastatakse.

**Paul Kerest armastas malemaailma nelikümmend
aastat ühesuguse armastusega...**

– Valter Heuer, Paul Kerese biograaf

Harald ja Paul Keres (1921)

Teame küllalt paljusid meteoroidena tippu tõusnud sportlasi. Nad püsivad seal kolm aastat, viis aastat, harvem kümme. Paul Keres kerkis maailma maletaevasse kahekümnneselt, kuid püsis seal kustumatu tähena 40 aastat.

Ta sündis 90 aastat tagasi 7. jaanuaril 1916 Narvas. Paul Kerese sünnilinn on jäädvustatud tema portreed kandva meie viiekroonise tagaküljele, kus näeme Narvas olevat Hermanni kindlust koos taamalt paistva Jaanilinnaga.

Nagu mitme teise malekuulsuse lapsepõlvest, teatakse ka nelja-aastasest Paulist lugu, kuidas ta külalisega malet mänginud isa kõrvalt õpetama kippus: “Käi ratsamehega!” Käik osutunud nii tugevaks, et külaline pahasena malenupud laualt pühkinud. Segav väikemees oli aga täiskasvanute juurest minema saadetud.

1922 kolis perekond Pärnusse, kust sai alguse tulevase suurmeistri tegelik maletajatee. Juba esimese klassi poisina hakkas ta ajalehesabadest või kust iganes malepartiid maha kirjutama, neid uurima. Kukepükstes poisikena sündis ta kohalikke maletuusi kuningad kummuli keerama. Jääb ainult imestada, kuidas ta talent üldse areneda sai. Õiget malekeskkonda ju ei olnud, treeneritest rääkimata. Vähegi tugevamate vastaste saamiseks mängis ta kirimalet.

**Paul Keres kerkis
maailma maletaevasse
kahekümnneselt, kuid
püsis seal kustumatu
tähenä 40 aastat.**

Vaibumatu malearmastus viis aga sihile. **1935 tuli ta esimest korda Eesti meistriks.** Järgnes pääs rahvusvahelisele areenile, maleolümpiatele, kus ta kohe tähelepanu äratas.

Ja siis **aasta 1938, mis kindlasti jääb kuldsete tähtedega Eesti maleajalukku.** Paul Keres võitis Hollandis toimunud AVRO superturniiri, edestades tolleaesget maailmameistrit Aljehhinit, eksmaailmameistreid Capablancat ja Euwet, tulevast maailmameistrit Botvinnikut.

Kui siis veel 1939 Eesti võistkond Paul Keresega esimesel laual võitis maleolümpial pronksmedalid, võis väikeses Eestis rääkida tõelisest malebuumist. Seda ei suutnud lüüa alanud sõdagi. Ka sõjaperioodil mängiti Eestis turniire. Kuid eriti sõjajärgsetel aastatel oli näha, kuivõrd populaarne on male Eestis.

Paul Keres enda maletajateesse tegi sõda aga karmid korrektiivid. Kui pärast AVRO turniiri räägiti Paul Keresest kui potentsiaalsest maailmameistrikandidaadist, siis sõjapäevil MM-matšini ei jõutud. 1946.a. surnud Aljehhin viis kõrgeima tiitli endaga nii-öelda hauda kaasa. 1948 maailmameistrit selgitaval turniiril jagas Keres 3.-4. kohta. **Üldse osales ta viiel pretendentide turniiril, jäädes neljal korral teiseks.** Muljet avaldasid tema esikohad tollal tugevaima malemaa Nõukogude Liidu tšempionaatidel 1947, 1950 ja 1951. Seitse korda oli ta kuldmedalid võitnud NSV Liidu meeskonna liige maleolümpiatel.

Silmapaistva maleteoreetikuna oli ta paljude kodu- ja välismaal ilmunud maleraamatute autor, paljude maleajakirjade hinnatud kaastöölise, 1936-1940 ilmunud ajakirja Eesti Male peatoimetaja.

Läheks paljuks üles lugeda Paul Keres võite kaalukatel rahvusvahelistel malevõistlustel. Neid kogunes aastate jooksul hulgaliselt. **Alates aastast 1969 hakati ka Tallinnas just Paul Keres initsiatiivil iga kahe aasta tagant korraldama tugevakoosseisulisi rahvusvahelisi turniire, kus maailmanimed kõrval publikumagnetiks oli alati meie suurmeister ise.**

Kuni tuli saatuslik aasta 1975. Paul Keres võitis turniiri Tallinn-1975 ja seejärel turniiri Kanadas Vancouveris. Koduteel aga 5. juunil seisatus tema süda Helsingis... Alates aastast 1977 toimusid Tallinna turniirid juba tema memoriaalidena.

Aastatega oli Paul Keresest kujunenud lugupeetum ja armastatum suurmeister malemaailmas. Tänu keelteoskusele avar suhtlemisvõime, tasakaalukalt väärniks jäämine rasketes olukordades tõi talle ülemaailmse mamerüüti kuulsuse. Ta oli pidanud maleloenguid ja andnud simultaane paljudes nelja maailmajao riikides.

Neli korda teine koht pretendentide turniiril! Igavene teine – tavatseti tema kohta öelda. Kartmata lausuda suuri sõnu võib tõdeda, et oma rahva südames jäi ta igaveseks esimeseks.

Milles seisnes Paul Keres fenomen? Igatahes oli see midagi enam kui pelgalt kaasaelamine ühe spordikuulsuse tulemustele, kui säravad need ka poleks olnud.

Võib öelda, et Paul Keres aitas rängal okupatsiooniajal säilitada eestlaste eneseusku. Tema kaudu oleksime nagu maailmale kuulutanud: me oleme olemas, me peame vastu. **Ilmselt just sellepärast tunnistati Paul Keres 20. sajandi Eesti parimaks sportlaseks olümpiavõitja Kristjan Palusalu ja teiste spordikangelaste ees.**

Juba aastaid korraldab spordiselts Kalev 7. jaanuaril Paul Keres sünniaastapäeva tähistamiseks turniire. Paul Kerest meenutades on siin maletanud eksmaailmameistrid Vassili Smõslov, Boriss Spasski, Anatoli Karpov, malelegend Viktor Kortšnoi ja paljud teised suurused. Nii ka tänavu. Eelturniiridele koguneb ruudulise laua saladusi lahendama terve saalitais noori ja vanu. Nagu ütles kunagi eksmaailmameister Mihhail Tal: "Maletajat mälestatakse kõige paremini malega."

KAS OLED HEA SUHTLEJA?

Kui seltskonnas tekib vestlus mingil teemal, mis sind ei huvita, siis sa

- kuulad seni, kuni jaksad, siis leiad mingi mooduse, kuidas teemat vahetada;
- ütled: "See pole üldse huvitav, räägime parem millestki muust!"
- teatad teistele: "Te olete tropid!" ja lahkud jalamaid;
- istud ja kannatad.

Kui sellel, kellega sa parajasti juttu ajad, on rumal harjumus rääkides pead kratsida, siis sa

- juhid võimalikult pehmel ja humoorikal toonil teise tähelepanu sellele, et küüned võivad peanahka vigastada;
- ütled: "Kui sa kohe seda peasügamist ei lõpeta, siis kutsun sulle putukatõrje kohale!"
- hüüad nii, et kõik läheduses viibijad kuuleksid: "Kuule, kas sul on täid või?"
- kannatad ära ja lähed igaks juhuks apteegist läbi, et osta täivastast seepi.

Kui tänaval pöördub sinu poole keegi võõrkeeles, mida sa valdad ainult veidike, siis sa

- püüad ta jutust aru saada ja palud korrata, kui sellest arusaamine on sinu jaoks raske;
- ütled: "Sorry!" ja lähed oma teed;
- prahvatad teise segase jutu peale suust välja mõne rumala sõna (võõras ei saa sellest ju niikuinii aru) ja lähed tähtsal sammul minema;
- naeratad vabanduseks, hiilid minema ja pärast kahetsed mitu päeva, et ei proovinud võõrkeeles kõnelda...

Kui juhtud vestlema mõne teise keele rääkijaga, kes tahab eesti keelt õppida, kuid teeb kõneldes ränki vigu, siis sa

- püüad talle õpetada õigeid sõnavorme;
- ütled, et nii vigasest jutust ei saa sina küll tuhkagi aru;
- pahvatad naerma ja ruttad teistele selle inimese vigadest rääkima;
- jääd mõneks ajaks häämingusse, sest ei saanud millestki aru, aga ei julgenud ka sellest märku anda.

Kui keegi räägib parajasti anekdooti, mis meenutab sulle üht teist nalja, mis sinu meelest on palju koomilisem, siis sina

- kuulad anekdoodi ära ja jutustad siis enda omagi teistele;
- ütled: "See pole üldse naljakas, mina tean palju paremat lugu!" ja lähed tähtsal moel oma teed;
- hakkad pikemalt mõtlemata ja teise jutu lõppu ootamata oma anekdoodiga pihta;
- mõtled, et ega niikuinii keegi ei viitsi sinu juttu kuulata ja jääd mornilt istuma.

Sul on hirmus rutt – kardad bussist maha jääda, kuid tänaval kõnetab sind keegi, kes tahab, et sa talle teed juhataksid. Sina

- püüad kiiresti võõrale õige tee kätte näidata ja lisad siis sammu;
- teatad, et sul on kiire ja ruttad oma teed;
- ei tee küsijat kuulmagi või parimal juhul ühmad midagi mõistmatut;
- peatud ja mõtled mõne minuti, mida teha. Kui oled otsustanud midagi öelda, on võõras juba oma teed läinud, aga ka bussile pole sul enam lootust jõuda.

Oled oma sõpradel külas ja nemad vaatavad telerist mingit (sinu meelest väga igavat) seriaali. Sul oleks aga vaja vaadata AK-d, sest hommikul käidi sinu koolis filmimas. Sina

- vabandad ja palud pererahval mõneks minutiks televiisori ETV peale lülitada;
- annad vingumise, virisemise ja pideva kellavaatamisega märku, et kohe on sind

huvitav saatelõik algamas;

- lähed teleri juurde ja vahetad sõnagi lausumata kanalit;
- kannatad sõnagi lausumata "seepi" vaadates ja nutad veel mitu päeva omaette, kui see sulle meelde tuleb.

Kui astud hommikul oma klassiruumi, räägitakse seal parajasti filmist, mida sa just eile käisid vaatamas. Sina

- kuulad ära teiste arvamuse ja ütled siis ka enda oma;
- sekkud kohe jutusse kui kõige värskemate muljetega vaataja;
- käsitad kõiki vait olema ja kuulutad välja oma arvamuse, millele vastu ei tohi vaielda.
- su tuju on terveks päevaks rikutud, sest sa ei julge midagi oma lemmikfilmi kaitseks öelda.

A = 10 punkti

B = 5 punkti

C = 3 punkti

D = 1 punkt

■ **65 – 80 punkti:** oled hea suhtleja ja saad hakkama mistahes seltskonnas.

■ **40 – 64 punkti:** saad hästi hakkama nende inimeste seas, kes sinuga on harjunud, kuid vahel võid ka pahameele objektiks sattuda. Hoiu segastes olukordades rohkem keel hammaste taga.

■ **24 – 39 punkti:** võid küll mõnede meelest olla hea kambajõmm, kuid mõnikord on sul – eriti endast vanemate seltskonnas – küll valge varese staatus. Pea meeles, et ega keegi ei taha ennast pidevalt sinust rumalana tunda!

■ **8 punkti:** ära ometi ole nii arglik, muidu harjuvadki kõik sellega, et sul nagu polekski oma arvamust. Pealegi on olemas selline vanasõna nagu "Vaga vesi – sügav põhi!" Mõned võivad arvata, et sa lihtsalt luurad teiste järele, sest vähesed taipavad, et tegemist on liigse tagasihoidlikkusega.

Leiutaja Thomas Alva Edisoni suvilal olevat olnud uks, mida oli väga raske lahti teha.

„Ise oled suur leiutaja, aga midagi sellist nuputada sa ei oska, mis ukse kergemini avanema paneks!” naersid Edisoni sõbrad.

Edison muigas ning lausus: „Mu sõbrad, ilmselt pole te seni tähele pannud, et minu välisuks on ühendatud pumbaga. Iga kord, kui ukse lahti teete, pumpate kakskümmend liitrit vett sellesse veepaaki, mis ukse kohal seisab!”

„Juku, kas sa oskad nimetada mõnda suurt kaslast?” küsib õpetaja loodus-õpetuse tunnis.

„Oskan küll, õpetaja! Suur kaslane on näiteks jaaguar!” teatab Juku.

„Õige! Aga nimeta ka mõni jaaguari sugulane!”

„Mm-mm...” jääb Juku mõtlema. Hetke pärast läheb ta nägu särama: „Meelde tuli, õpetaja! Veebruar!”

Juku ütleb isale: „Tead, mulle paistab, et jäneseid on ikka ühed lollid loomad!”

Isa loeb ajalehte ega lausu sõnagi.

Juku kordab: „Mina arvan, et jäneseid on lollid. Aga mis sina arvad, issi?”

Isa tõstab pea ja lausub: „Seda küll, mu jänkuke!”

On loodusõpetuse tund. Jukul on nagu ikka palju tegemist ja ta ei vaata õpetaja poolegi, kui see uut osa selgitab.

Lõpuks ei pea õpetaja enam vastu ja karjatab: „Juku, kui sa mind korralikult ei jälgi, siis ei saagi sa teada, kuidas ahv välja näeb.”

„Alaleütlev, alalütlev, alaltütlev...” loetleb Juku õpetaja käsul emakeele käändeid ega suuda enam ühtki meelde tuletada.

„Palun jätkka!” kamandab õpetaja. „Pärast alaltütlevat tuleb...”

„Mm-mm...” mõtleb Juku pingeliselt. „Meelde tuli: äravõttev, ilmajääv ja mittemidagiütlev!”

Tere, Triibu-Liine! Saadan sulle mõned naljakad küsimused! Mulle nad igatahes meeldivad! Andres Tallinnast

■ Mille poolest erineb klaveritool klosetipotist?

Sina ei tea? Siis ei saa sind küll klaveri juurde lasta!

■ Mille poolest erineb klaver oravast?

Et seda teada saada, pead viima klaveri metsa.

Kui ta ronib seal puu otsa, siis on ta orav.

Kui aga ei roni, siis on tegemist klaveriga.

■ Mille poolest erineb nööpnõel kiiktoolist?

Istu algul kiiktooli ja pärast nööpnõela otsa, siis saad teada!

MÕISTATUS

Toal on neli nurka,
igas nurgas on neli kotti,
iga koti peal on neli kassi,
igal kassil on neli poega.
Vanaema toidab neid.
Mitu jalga on toas?

Vastus: Toas on
kaks jalga (vanaemal),
sest kassidel on käpad.

Tere, Hea Laps! Saadan mõned naljad, mis vahepeal on kogunenud. Katrin Pent Vareste külast

„Me lähme Lapimaale jõuluvanale külla.”
„Teil on küll siis mäge värk. Meile
tuleb ikka jõuluvana ise siia.”

„Mu sõber kogub koerapilte.”
„Tal pole ju üldse maitset!”
„Ega ta neid ei söö.”

„Mind õudsalt säased söövad!”
„Ära tee säasest elevanti!”

„Huvitav, miks mõned vaarikad
on nii ilusad?”
„Jah, ja need pole ka üldse ussitatud.”

Kalev Kriis Saksa Gümnaasiumist

BERIT KESKRA Kohilast

Tere, Hea Laps ja kõik teised!
Saadan Teile mõned oma mõeldud luuletused.
Ja luuletada meeldib mulle üle kõige!
Berit Keskra Kohilast

Aastaring

Ma igatsen vahel talve,
et lumesõda ja memme teha –
muidugi ikka ise, oma väikeste sõrmede abil.
Enda tehtud tööst tunneb rõõmu nii suur kui ka väike!
Kui käes on talv ja kraade on vähe,
siis otsustan mina, et õue ei lähe!
Toas olles igatsen ikka suve,
sest mul on suve vastu huve.
Kui saabub kevad, sulab lumi
ja loodus on jälle kaunis!
Aga sügise saabudes lähen ma kooli,
kus ees ootavad sõbrad head.

Elu

Vaheaeg sai otsa,
no mis ma oskan kosta?
Vaheajal Pärnus olin,
varsti sinna üldse kolin.
Me vahetame kooli,
sest vanast koolist enam ei hooli.
Meil on nüüd uus koer Artur,
kes vudib toas ringi nagu kartul.
Seda lugedes hakkas mul häbi
ja mu luuletus sai läbi.

Tarkpea

Praegu olen väike laps,
kodus on mul hea paps.
Iial ei saa ma riielda,
pigem võiksin kiidelda:
isa on mul väga hea –
tal on otsas tark pea.

Annan teile omalt poolt veel ka ühe väikese kingiidee

Vaja läheb: komme (pildil Kalevi Draakoni, Mustika- ja Õunakommid), 1-2 šokolaaditahvliit (soovitavalt väikest – pildil Kalevi 20g Piimasokolaad) ja muid maiustusi oma maitse järgi, joonlauda, harilikku pliiaatsit, A4 paberit, hõbepaberit (mida vahel küpsetamisel vaja läheb), soovitatavalt punast, rohelist või kollast pakkepaberit ning liimi.

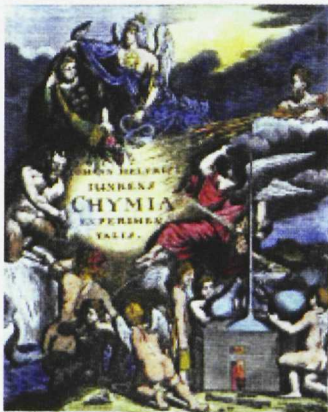
Tee nii: Võta A4 paber, mõõda joonlaua abil sellest välja pisikese lahtikäiva kaardi suurune tükk (14 cm lai, 6-7 cm pikk) ja lõika see korralikult välja. Lõika hõbepaberist kaunistuseks kolm tähekest ja kleebi need omatehtud kaardikesele. Kindlasti joonista veel midagi juurde ja luuletus kirjuta sisse. Võta oma väljavalitud maiustused, aseta need pakkepaberitükile (u. 24-25 cm lai ja sama mõõtu pikk). Loomulikult pane kaart sinna sisse, rulli kõik kommi moodi kokku ja ongi valmis. Võid lisada pakkepaberile ka nimesildi, kellele see mõeldud on.

Berit

Mustkunsti ajalugu

Alkeemikut kujutav gravüür C. Gesneri raamatust "Uue ja vana füüsika praktika" (London 1599)

Tere taas! Vaatamata kätte jõudnud uuele aastale, mis tõi kindlasti kaasa palju muutusi, jätkan ma suurte illusionistide tutvustamist sealt, kus see mullu pooleli jäi.

Pöörakem pilgud 18. sajandisse – ajajärku, mille nimekaim illusionist esines nime all Philadelphus Philadelphia. Aastatel 1735 – 1795 elanud ameeriklane oli eraelus tuntud Jakob Meyerina ning nooruspõlves esines ta vaid valitsejate ning kõrgeima seisuse ees. Friedrich II õukonnas tabas teda aga skandaal – kuningas kahtlustas, et Philadelphus Philadelphia kuulub rahvusvahelisse usulis-müstilisse salaorganisatsiooni, mis tegeleb maagia, alkeemia ning poliitilise mõjutamisega.

Tänu sellele alandusele sai Philadelphiast esimene illusionist, kes esines laatade või õukondade asemel teatri- ja ballisaalides. Tema etendusi reklaamiti suurelt välja ning pileteid võisid osta kõik, kel piisavalt raha oli, vaatamata oma sotsiaalsele seisundile. Illusionist püüdis kõigiti rõhuda oma suhetele ebaloomulike jõududega. Seetõttu ei pane imestama tõsiasi, et tema suurimaks illusiooniks peetakse vaimude väljakutsumist ning suitsupilves näitamist.

Tänu oma näitlejameisterlikkusele ning kõneosavusele esitas ta hiilgavalt müstilisi illusioone, mis tol ajal olid alles tekkinud. Schiller on oma luuletuses „Laura klavessii-

nil“ kirjutanud:

„Teie valitsete surmariiki –
nõnda pingul tuhat närviniiti,
vaimu välja kutsub Philadelphia.“

Nagu näha, oli Philadelphia populaarsus meeletu. Suuresti oli selles süüdi tolle aja kohta ennekuulmatu reklaam. Ent hoolimata sellest ei suutnud Philadelphus Philadelphia end jäägitud publiku südamesse kirjutada – näha sooviti teaduslikke katseid, mitte viirastusi.

Trikk

Kuigi teaduslikud katsed olid oma populaarsuse tipul 18. sajandil, on neid tänapäevalgi ajaviiteks tore sooritada. Näiteks võib Eestimaa lumevaeseid jõule leevendada väikese lumetormi tekitamise või lumememme ehitamisega. Et mitte korrata eelmisel kevadel Pärnut tabanud katastroofi, võiks kogu kupatuse sulgeda klaaspurki.

Lumetormi tekitamiseks on vaja kõigepealt poolenisti veega täidetud klaasi. Lisa sinna kolm supilusikatäit boorhapet ning sega. Kalla osa vedelikku plekkpurki ning kuumuta seda keemiseni. Ole ettevaatlik, kuum vesi võib tekitada väga ohtlikke põletusi! Sega keevat lahust, kuni kogu boorhape on täielikult lahustunud ning aseta klaas (kuhu jäi kuumutamata lahus) otsapidi külma veega täidetud kaussi. Vala nüüd kuum lahus purgist klaasi tagasi, hoidudes käsi põletamast. Kas näed lumetormi?

Et valmistada lumetormi käes viibivat lumememest, on sul kõigepealt vaja lumememme. Selle saad valmistada, võttes kereks puust pesulõksu ning keerates piibuorgi (või valge karvase traadi) ümber selle kätteks. Viimaseks jääb lisada pea, milleks sobib väga hästi vatitups. Pesupulga võid eelnevalt valgeks värvida, nii näeb lumemees ehtsam välja.

Võta nüüd keeratava kaanega purk. Ära

Seetõttu ei pane imestama tõsiasi, et tema suurimaks illusiooniks peetakse vaimude väljakutsumist ning suitsupilves näitamist.

unusta sellelt etikette maha pesta, muidu varjavad need kogu lumesaju ära! Kaane alumisele poolele kannu pahtlit (nii, et ääred jäävad vabaks – muidu ei saa seda purgile tagasi keerata) ning suru sinna lumemehe jalad. Lase korralikult kuivada.

Täida purk veega ning lisa sinna pool teelusikatäit koitõrjetableti kristalle. Keera kaas kõvasti peale ning pane purk sellele seisma. Koitõrjetableti kristallid ei lahustu vees ning on sellest vaid veidi raskemad. Seetõttu langevadki nad aeglaselt lumemememele ja selle kõrvale maha, luues mulje ilusast, rahulikust lumesajust.

PS! Kui kastad oma lumemehe käed koobalokloriidi lahusesse, tõmbuvad need lumetormi ajal helesinisest roosaks.

Mustkunstnik Ande

KAMBJA KOOLMEISTRITE KOGUTUD KOOLIPÄRLEID

- Paber on tehtud tselluliidist.
- Marko Märtini Ford on arenenum kui teised.
- Jaanuse isal lasti elusalt ära surra.
- Oli kogunemine. Suu sai lahti teha mudilaskoor.
- Vaeslaps sai endale automaatse käsikivi.
- Kus elas kapten Nemo? – Allveelaeval "Kursk".
- Mati sööb efektiivselt rämpstoitu.
- Karlssoni vanus oli umbes 50 – 60 aastat.
- Pürotehnik – see, kes töötab büroos ja korraldab asju.
- Kahestuma – palju kahtesid saama
- Eelarve – arve, mis on enne õiget aega ära makstud.

KILLUKESI KOOLITUNDIDEST

- Põhjamaad on sellised maad, kus on nii külm, et seased elanikud ei saa seal elada.
- Anarhia on selline riik, kus valitseb anarh.
- Koolivaheajal läheme etendusele "Jeesunaps ja kringel".
- Sõjas surma saanud mehed ei tahtnud enam ülikoolidesse minna.
- Joomine on kahjulik ka tuleohtlikkuse pärast. Hiljuti lugesime ajalehest, kuidas üks joodik kaotas tulekahjus koos eluga diivani ja riidekapi.
- Hommikuti võttis kooliarst vastu algklasside õpilasi, pärast lõunat aga asus vanemate klasside kallale.

- Klassijuhatajal on meie kasvata misega käed-jalad tööd täis.
- Meie klassi piknik toimus junni alguses.
- Minu isalt tahtsid vargad mobiiltelefoni varastada, aga politseinikud jõudsid neist ette.
- Kui mu ema oli väike, siis käis ta oma klassiga Kalevis ja vaatas, kuidas kommid läksid liimile.
- Pahatihti käivad lapselapsed harva vanaemasid vaatamas.
- Pangas hoiavad oma raha nii kliendid kui ka ausad inimesed.
- Sellel tüdrukul seal filmis olid väga sinised silmad. Ta oli just isa käest peksa saanud.
- India elanikud kannavad valgeid särke ja turbiine, mis kaitsevad nende päid kuumuse eest.
- Hobujõud on selline jõud, mis kulub ühe hobuse vedamiseks ühe meetri kaugusele.
- Merevesi ei ole joogiks kõlbulik, kuna seal ujuvad soolased heeringad.
- Vanasti sõitis Soome vahet Georg Ots, aga nüüd on ta vist Vanja Tallinn.
- Vanad eestlased olid noorena hoopis ugrilased.
- Tudengiteks kutsutakse selliseid üliõpilasi, kes on lõbusad ja laulavad.
- Beethoven oli tegelikult kurt ja imponeeris mitte kõrva, vaid silma järgi.
- Ernesaksa kooriloomingust saab võrdlemisi hea pildi, kui seda kuulata.
- Rahvalaule esitati enamasti suu kaudu.

Killukesi kogus õpetaja Kristi Tallinnast

Tere, Triibu-Liine!
Saadan Sulle mõned koolimullid käitumise kohta!
Sinu hea sõber Blond Ingel

- Kui sõber pakub sulle võileivast või hamburgerist

ampsu, siis ei tohi sa tema hamba- jälgedesse hammustada, muidu tuleb suur riid.

TRIIBU-LIINE MÄRKUS: Veel suurem riid tuleb siis, kui pistad võileiva koos sõbra hambajälgedega üksi kinni!

▪ Kui hommikul kooli minnes möödub sinust esimesena auto, mille numbril on ühesugused arvud (näiteks 7722 või 333 vms), siis ootab sind sel päeval suur õnn.

TRIIBU-LIINE OLETUS: Seda ennustust võiks täiendada nii: kui tuled koolist ja su päevikus on ühesugused numbrid (näit. 111 või 222), siis kodus sind suur õnn ei oota.

▪ Kui sulle tuleb kooliteel vastu (või läheb üle tee) üleni must kass, siis pead kolm korda üle vasaku õla sülitama, muidu läheb sul halvasti.

TRIIBU-LIINE TÄIENDUS: Igaks juhuks vaata enne, kes su selja taga on – kui seal juhtub olema mõni õpetaja, siis ei too sülitamine su saatusesse just parimat pööret!

Miriam Väli-Saksa. Gümnaasiumist

Koolimullid

Kiisud koera aasta eel

Peatselt algab idamaade kalendri kohaselt koera aasta.

Detsembrikuus said aga taas kord kokku kassiomanikud, kassisõbrad ning loomulikult kiisud ise, et kassidele omaselt isepäiseks jäädes maha pidada üks korralik jõulukarneval. Kes teab, kas penid neile enam oma aasta jooksul uhkeldamisruumi võimaldavadki!

Tegu oli rahvusvahelise töu-ja kodukasside näituse ning suure kasside karnevaliga. Puurid olid kaunistatud jõulu-

teemaliselt: ei puudunud kellukesed, kuuseehded, jõulukard. Paljud lootsid, et ka kiisud ise on jõulukostüümid selga tõmannud, kuid see oleks vist olnud kassipiinamine. Proovige ise kassile midagi selga, jalga või pähe panna ja te näete, kuidas ta oskab oma suurte sugulaste kombel küüsi ja hambaid näidata...

Samal ajal kui nurr mootoritest huvitatud täiskasvanud erinevate kassitõugude iseloomu ja käitumise kohta aru pärisid, üritasid väikesed lapsed kiisude sabu puudutada või pehmet karva silitada. Paljud kassid lasid ennast meelsasti paitada, kuid õhtuks oli mõni kiisu talle osutatud tähelepanust nii väsinud, et hakkas küüsi näitama.

Väikesed kassipojad olid muidugi väga sõbralikud ja suhtlemisaltid, nii et lapsed said nendega läbi puurivarbade ohutult mängida. Vahelduseks sai pai teha karvatule *sfinksile*, kes meeldis lastele niisama palju kui karvane kiisu. Rahulikumat kassid tõsteti puuri või lava peale ning neid sai lähemalt vaadata ja pildistada.

Ühes puuris istus kiisu, seltsiks 2 rottit – üks hall ja teine lilla! Kõiki pani imestama, kui rahulikult see hiirekuningas oma korterikaaslastesse suhtus. Iga teine kass söönuks liikuva sihtmärgi kohe ära, kuid tema lasi rotikestel oma kõrval lesida.

Õhtu jooksul toimusid mitmed autasustamiseremooniad. Publik valis parima kassi ja ilusaima puuri. Võideti karikaid, rosette ja diplomeid.

Õhtuks olid hiirekuningad juba nii väsinud, et ei jõudnud pildistajatele poseeridagi. Mõni lasi veel endale kaunistuse pähe või kee kaela ümber panna, kuid enamuse keeras vaatajatele selja ning jäi magama. Ka modellid vajavad hingetõmbeaega!

Anneli Orgusaar

MIISU NURRULAUL

Olen ilus, olen hea,
mind nüüd paitama sa pead.
Hüppan sulle sulle ma,
paita mind nüüd hoolega!
Olen päris kaval ka,
kuid sest aru sa ei saa.
Sult võileiva pätsan tasa,
Kõht mul tühi – aru saad sa?
Miäu! Täna sind nüüd ma,
ei jälle sina aru saa!

Katrina Jõks
Viluste Põhikoolist

...

Kena, armas pallike
Ablas, väike kallike
Sakutan teda ma harva
Sasin ta pehmet karva
Iial ei lüüa ma teda raatsi
Kiire hiirepüüdja ta
Ergas kinnikrabaja

Raili Sultson
Viluste Põhikoolist

Meie mõnus mereröövel Sass Henno

■ Kuidas tuli mõte lasteraamatut kirjutada?

„Mereröövlimängu“ käsikirja kirjutasin 2004. aasta kevadel. Samal ajal, kui olin „Mina olin siin“ materjalidega juba talv läbi töötanud. See lasteraamatu idee tekkis kuidagi iseenesest. Väga võimalik, et alateadlikult vastukaaluks sellele kõigele, mida samal ajal kirjutasin. Ei tea. Igal juhul mäletan, et tahtsin midagi heasüdamlikku, positiivset ja sooja kirjutada – suvest, tõelisest sõprusest ja sellest enesemääramisvabadusest, mis lastel on.

■ Kas „Mereröövlimängu“ peategelane Sten-Erik on Sulle millegi poolest sarnane ja kas mõni kirjeldatud sündmustest on ka päriselt juhtunud?

Sass enne kirjanikuks hakkamist...

Päris paljud lapsed on oma elu jooksul piraate mänginud – igapähele neist on sellest mängust isemoodi mälestused.

Eelmise aastanumbri sees ilmunud raamatus „Mereröövlimäng“ jutustab noor kirjanik Sass Henno loo poisist, kes mereröövlit mängides sattus päris ohtlikku olukorda.

Triibu-Liine, kes esitas Sassile mõned küsimused, soovib Sinulgi, hea sõber ja sugulane, seda vahvat juturaamatut lugeda. Raamatu illustatsioonid on teinud noor kunstnik Pent Talvet.

Ma olen tegelikult lastega üsna vähe kokku puutunud ja ma ei tea, mis nad teevad. Sellepärast on paljud mängud, millega Sten-Erik aega sisustab, need, mis mulle kunagi oma lapsepõlvest meenusid. Samas on see ikkagi rohkem Steni ja Maria kui mu enda lugu. Nende sõpruse reaktoriks on täiskasvanute tekitatud aeg-ruum viimasel koolieelsel suvel, kus neil kummalgi pole teisi omaelisi sõpru. Vanemate vastuolu ja laste kiindumus algab just sealtsamast – vanast agulimajast, mis Sten-Eriku isale tagastatakse. Enne seda suve olid nende kõigi elud hoopis midagi muud. Aga selles loos on palju mulle endale naljakaid asju. Näiteks lapsehoidja Kertu on mu täditütar. Ja see sõetolmusel tänaval oma autoga kiirendav Raul on üks sõber, kellel kunagi oli selline auto nagu Lancia Delta Integral. Aga mis mulle Sten-Eriku juures kõige sümpaatsem on, on see, et tal on õiglustunne juba nii varases eas väga õigelt paigas. Tahaks mõelda, et olin ise ka 6-aastaselt nii vahva sell.

“Kui aus olla, siis juba pool aastat ei tee ma peale kirjutamise midagi.”

■ Kas oled ise ka paadiga sõitnud ja merehätta jäänud?

Eks ikka. Olen kõik suved kuskil veekogude ääres veetnud ja igasuguseid äpardusi on juhtunud. Väiksemana juhtus pidevalt, et võtsime vennaga luba küsimata paadi ja aerud, läksime Võrtsjärvele sõitma, aga järve peal oli tuul liiga suur ning tagasi kaldale pääsemisega tekkis jama. Aga üldiselt on meil loodusjõududega head suhted. Väikest närvikõdi on olnud, aga midagi eriti ohtlikku eriti pole juhtunud.

Illustratsioon: Pent Talvet

■ Raamatus on ka vahva kaart Sten-Eriku uue kodupaiga kohta. Kas Sulle meeldib kaarte uurida?

See kaart oli täielik üllatus mu jaoks! Ma olin enne trükki näinud kõiki illustratsioone ja pildikesi, aga seda kaarti Pent mulle ei näidanud. Kui raamatu trükikojas lahti tegin, vajus suu ka lahti: "Wow!" See on Pendi juures eriti äge, et ta pildid annavad loole juurde väga suure lisaenergia. Ja Pencil on mingi seletamatu oskus saada tekstist kätte kogu illustreeritav materjal. Et mida oleks lugejal lahe veel näha. Maakaart "Mereröövlimängu" alguses on selle tõestus. Vähemalt 10 minutit uurisin seda kaarti ja tõepoolest – see seal ongi "mereröövlimängu" maailm.

■ Kas kunstnik tabas kohe Sulle meelest õigeid tüüpe või vaidlesite ka mõne pildi üle?

Maria on täpselt selline sõstrasilm, nagu ta minu jaoks algusest peale oli. Ja Sten-Erik on selline tore Eesti-poiss – asjalik, lihtsalt veidi ulakate silmadega. Ma arvan, et Pent Talvet ei võtaks raamatut tõsiseks, kui tal poleks õiget ettekujutust tegelastest. Nii palju, kui ma olen temaga koos teinud, pole meil üldse mingeid lahkkelisid olnud. Võibolla on asi selles, et kuna olime juba keskkooli ajal pinginaabrid ja seega vanad tuttavad, on teineteisemõistmine kuidagi eriti kerge.

■ Kas Sul endal oli lapsepõlves koer? Kas praegu on?

Kunagi ammu, nii 15 aastat tagasi, oli mul väike valge krants, kellele panin nimeks Rommi. Aga ta jäi koertehalvatusse ja pandi magama, kui oli umbes aastane. Pärast seda pole rohkem lemmikloomi olnud..

■ Kas on plaanis mõne uue raamatu kirjutamine? Ja millega tegeled peale kirjutamise?

Plaan on palju. Kas või see, et koos Pendi tahaksime 2006. aastal veel ühe lahedate illustatsioonidega loo kaante vahele saada. Siis on veel mu isiklik võitlus – "Mina olin siin" triloogia, mis veel töös on. Ja siis veel mõned mõtted tuleviku tarbeks ka. Aga üks näis, mis saab. Kui aus olla, siis juba pool aastat ei tee ma peale kirjutamise midagi. Poole kohaga kirjutada pole võimalik. Või tähendab – ma ise ei oska. See nõuab mult kuidagi palju rohkem osalust, kui lihtsalt ekraani taga veedetud tunnid. Aga võib-olla ongi nii õige. Ei tea.

SAAGEM KOIGEPEALT TUTTAVAKS "MERERÖÖVLMÄNGU" PEATEGELASTEGA!

...
"Aga mis sina siin teed?" küsis tüdruk.

"Ma tulin siia elama," vastas Sten-Erik.

"Üksi tulid?"

"Ei, ema ja isaga," seletas ta. Vanasti ütles Sten-Erik alati "emme" ja "issi", aga sellele tüdrukule ütles ta "emaga" ja "isaga". Ta oli suur poiss nüüd juba.

"Kas te oletegi need, kes pidid tulema? Papa ütles, et siia tulevad elama ühed."

"Kes see Papa on?" ei saanud Sten-Erik aru.

"Minu Papa, noh."

"Sinu isa?"

"Ei. Minu Papa," ütles tüdruk ja võttis Sten-Eriku käest puuoksa ning hakkas viimaseid kraave uuristama. Kuuri taga ei olnud enam ühtegi suurt loiku.

"Kui vana sa oled?" küsis Sten-Erik.

"Kuus. Septembris saan juba seitse," vastas tüdruk.

"Mina olen seitsmene. Kui ma kuus olin, käisin veel lasteaias. Nüüd lähen sügisel kooli."

"Mina lähen ka sügisel kooli. Aga lasteaias ma pole käinud. Papa on kogu aeg kodus, mul polnud lasteaias vaja käia," rääkis tüdruk.

Sten-Erik tegi vahepeal neid kraave sügavamaks, kust vesi hästi ära ei voolanud.

"Kas sul siin sõpru ka on?" küsis ta tüdrukult.

"Mitte eriti. Siin ei ela palju lapsi. Mõned elavad, aga nendega ma ei mängi eriti. Nad on lollakad."

"Suurte majade juures, kus ma varem elas, olid ka ühed lollakad. Loopisid hulkuvaid kasse ja koeri kividega," ütles Sten-Erik.

Ta oleks tahtnud tüdrukuga kauemgi juttu rääkida, kui hoovi poolt poleks kostnud ema hüüatus: "Stennu!"

"Su nimi on Stennu?" küsis tüdruk.

"Sten-Erik. Aga vahel kutsutakse Stennuks ka."

"Stennu!" hõikas teiselt poolt kuuri uuesti Sten-Eriku ema hääl. Vihma enam ei sadanud ja pilve tagant hakkas paistma päike.

"Ma pean minema nüüd," ütles Sten-Erik.

"Mis sinu nimi on?" küsis ta veel enne ema juurde ruttamist.

"Maria," vastas tumedapäine suurte silmadega plika.

Poriste riietega Sten-Erik aga jooksis kiiresti kuuri taha hoovi.

(Katkend peatükist "Tutumine Mariaga")

© Sass Henno, Pent Talvet, kirjastus Troll

Hundi suur otsimisretk

Kes oli maailma kõige kuulsam hunt?

Elas kord hunt. Ta oli väga kurb. Sest tal ei olnud sõpru ja kõik kartsid teda. Ning ta otsustas ühel päeval minna laia maailma endale sõpru otsima. Kuhu küll minna?

"Kindlasti kõik kardavad mind igal pool ühtemoodi," mõtles ta. Aga hunt ei andnud alla ja läks siiski uusi sõpru otsima.

Kõigepealt tuli talle vastu talleke.

Hunt küsis: "Kas sina ei taha minu sõbraks hakata?"

Talleke vastas: "Mina küll sinu suguse peletise sõber olla ei taha, sööd mind veel ära!"

Talleke läks uhkel sammul edasi, hunt oli aga ülimalt kurb. Järgmisena tuli talle vastu röömsalt kekslev hiir. Hunt jälle röömus ning mõtles endamisi, et küll hiireke ta sõbraks hakkab. Hunt hiirelt küsima: "Kas sa tahad minu sõbraks hakata?"

Hiir vastas: "Ei mina sinusuguse peletise sõber taha olla – sööd mind veel ära!"

Hiirgi läks minema.

Siis tuli talle vastu reinuvader. Röömsalt jooksis hunt kanavarga juurde ja küsis ähkides ja puhkides: "Ähh, kas sina tahad minu sõbraks saada?" Kanavaras sellepeale kavalalt: "Muidugi ma tahan su sõbraks saada."

Hunt hüppas röömust. Aga rebane mõtles, et küll see hunt võib ikka loll olla, ja hoidis vaevu naeru kinni. Rebane küsis mesimagusa häälega: "Kas sul rohkem sõpru polegi?" Hunt ütles kurvalt: "Ei, kahjuks ei ole. Aga mida sina siin teed?"

"Ah nii on siis hallivatimehe lood! Aga mina tulin kah sõpru otsima. Küll tuli talleke vastu. Siis tuli hiireke vastu, keegi ei tahtnud sõbraks saada. Lõpuks tulid sina ja otsid ise sõpra!" rääkis rebane. "Meil on olnud ühesugune saatus. Meid mõlemat põlatakse."

Järsku jäi reinuvader mõttesse: "Meil on olnud tõesti ühesugune saatus, kõik vihkavad ja põlgavad mind ka, sest leian alati mooduse, kuidas teisi tüssata ja narrida."

Siis küsis rebane juba kõvemini: "Kuhu sa kavatsed – õigemini meie kavatseme – minna?"

"Ma ei ole selle peale veel mõelnud," vastas hallivatimees.

"Lähme metsa tagasi, mul on tubli urg ja ruumi on ka lähedalt, saame teineteisele seltsiks olla," pakkus rebane. Ja ei kanavaras ega hallivatimees pidanud enam kunagi üksindust tundma. Pikkadel ja külmadel öhtutel jutustasid nad teineteisele lugusid.

Ja kui neid veel maha murtud pole, elavad nad siiani sõbralikult koos.

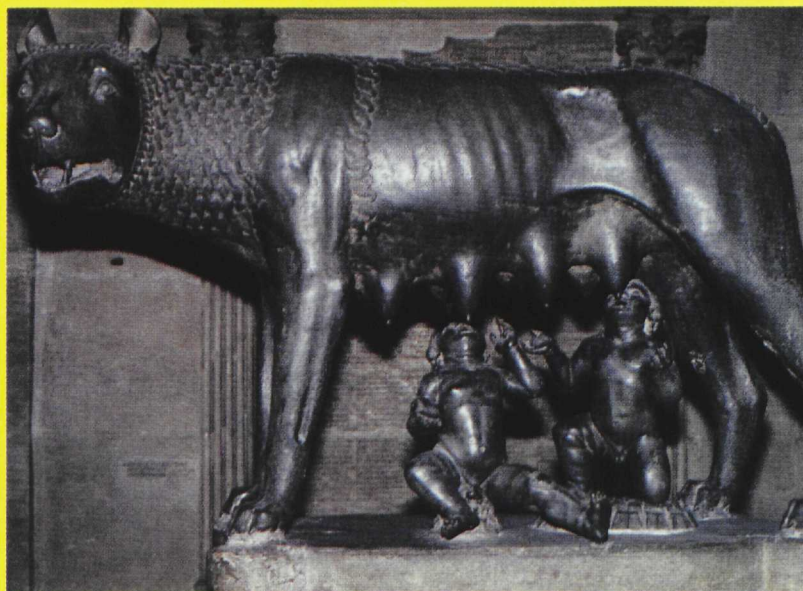
Kuulsaid hunte on teadagi palju: üks neist kimbutas Punamütsikest ja tema vanaema, teine pugis seitsme kitsetalle asemel kive... Kuid heas mõttes kuulsaimaks kriimsilmaks võib pidada Itaalia pealinna **Rooma** ümbruses luusunud emahunti, kelle kuju võib praegugi näha Kapitooliumi küngal.

Roomlaste esiisa Aeneas olevat pärast Trooja langemist Itaaliasse saabunud ning tema poeg rajas seal Alba Longa nimelise linna.

Alba Longas sündisid kuningatütred Rea Silvia ja jumal Marsi järeltulijad – kaksikud Romulus ja Remus. Kaksikute veres voolas niisiis jumalikkude verd ning nende onu Amulius, kes kartis oma võimu pärast, laskis kõrgest soost imikud Tiberi jõkke heita. Lained aga kandsid Romuluse ja Remuse kaldale, kus üks kaastundlik hundiema kaksikute nuttu kuuldes poisid oma hoole alla võttis ning neid oma piimaga toitma hakkas.

Õige pea sattusid kaksikud karjaste perre ning kasvasid vaprateks ning julgeteks noormeesteks. Romulus ja Remus kukutasid alatu onu Amulius troonilt ning riiki hakkas taas valitsema nende vanaisa.

Sellesse paika, kus karjused kaksikud olid leidnud, otsustasid nad rajada linna. Romuluse järgi sai see linn nimeks Rooma (itaallased kirjutavad *Roma*). Tegemist on küll legendiga, kuid itaallased peavad tänini suure au sees linna rajamise legendaarset päeva: **21. aprilli 753. a eKr**. Ajaloolased väidavad, et emahundi kuju on hoopis etruskide kunstiteos. 5. sajandist e.m.a., ning et hundipiima imevate kaksikute kujud on sellele lisatud hoopis hiljem. Aga Rooma jääb Roomaks ja hunt jääb hundiks!

Run A Way

Emma Watson

H&A LAPPS

Kirjanurk

Tere, sõbrad!

Selle aasta viimased auhinnasaajad on selgunud – uuel aastal jätkuvad võistlused ja auhindu tuleb muudkui juurde. Kirjutage ja joonistage meile niisama vahvasti nagu seni! Tuletan veel kord meelde, et Tartu- ja Jõgevamaa laste auhinnad toimetatakse **Tartu O. Lutsu nimelise Raamatukogu lasteosakonda (Kompanii 3/5)**, idaviru-maalaste omad **Jõhvi Keskraamatukogu lasteosakonda (Jõhvi, Rakvere t. 13 a, tel. 3370336)** ja põhja- ning lääne-estlaste omad **Kullo Lastegaleriisse (Kuninga 6, Tallinn)**. Kellel on muid soovet, neil palume toimetusse kirjutada, meilida või helistada.

Teie Triibu-Liine

LEGO auhinnakarbid määras loos **KARL RIIS**ile Ääsmäelt, **EMIL MARVIN MIKU**le Tallinnast ja **OSKAR POLL**ile Kiviõlist.

Ristsõnade lahendajatest saavad heliplaadid **MAARJA MATLA** Väike-Maarjast ja **BERIT KESKRA** Kohilast.

Jutu järje-preemiaraamatud võitsid **ANN-HELIIN SAADOJA** ja **OLIVER ORAV** Tallinnast ning **ANNA-MARIA UULMA** Savelt.

BARBINDUSE-AUHINDADENA

SAAVAD TUHKATRIINUD

ELIS RUUS Elvast ja **JOHANNA JÜRIS**son Jürist, Shelly-nukud võitsid **PILLE-RIIN KULLA** Tartumaalt ja **KÄTLIN LUHT** Türi-Allikult.

NIMI: Mariliis
VANUS/SÜNN: 9 a, 18.03
MSN: marimarta@msn.com
E-POST: maryliis123@hotmail.ee
ADDRESS: Mariliis Lindsalu, Koimula, Torma v, Jõgeva mk.
SOOV: saada kirjasõpru, vanus pole tähtis
LEMMIKLOOM: hobune
LEMMIKJOOK: piim
LEMMIKSÖÖK: makaronid, pannkook

NIMI: Monika Jürgens
HÜÜDNIMI: Monza, Moon
ADDRESS: Are v, Päriveri k., Kaldeni 3-1, 87301 Pärnumaa
TELEFON: 59023760
KOOL, KLASS: Are Põhikool, 6. kl.
SÜNNIPÄEV: 16.12.1992
VANUS: 13
VENNAD: Janek ja Marek
HOBID: sõpradega väljas olemine
RATE: kallike0012 –tigers13–
DATES-WEB: -lovecat-
HOT: hilda11@hotmail.ee
MSN: monza13@hotmail.com
LEMMIKLOOM: koer, kass
LEMMIKVÄRV: sinine
LEMMIKBÄND: Vanilla Ninja ja Dynamint
SOOV: Kirjutage, kõik poisid ja tüdrukud vanuses 12-14

NIMI: Johanna-Margret Kakko
HÜÜDNIMI: Johhy, Jonny jne.
VANUS: 12
SÜNNIPÄEV: 31.08.1993
ADDRESS: Are v, Tori tee 6a, 87301 Pärnumaa
TELEFON: Varastati ära...
RATE: johhy
MSN: heidy1189@hotmail.com
E-POST: johhy.cd@mail.ee
KOOL, KLASS: Are Põhikool, 6. kl.
LEMMIKBÄND: Vanilla Ninja, Dynamint jne.
LEMMIKLOOM: kaslased jne.
LEMMIKNÄITLEJA: Alexandra Neldel
SOOV: leida 11-14a. kirjasõpru, nii poisse kui tüdrukuid

NIMI: Luise Margareth Alvet
VANUS: 12
TÄHTKUJU: Kalad
LEMMIKLOOM: koer, kass jne

LEMMIKBÄND: Green Day
JUUSTE VÄRV: tumeblond
SILMADE VÄRV: sinirohkead
LEMMIKLAULJA: Lenny Kravitz (kelle kontserdil suvel käisin)
LEMMIKSÖÖK: pitsa, hamburger, friikad
LEMMIKJOOK: Sprite
TELEFON: 59016262 (vastamata kõnedele ei vasta)
KOGUN: plakateid, postreid, kirjasõpru, kleepse, Green Day pilte
ADDRESS: Tabra k., Suigu sjsk, Are v., Pärnumaa 87302.

Tere! Olen 17-aastane poiss, kes otsib kirjasõpra, et rääkida oleks kõigest. Ise elan Harjumaal. Vabal ajal kuulan räppi ja hip-hoppi. Tegelen spordiga ja meeldib väga tantsida. Ei joo ega suitseta. E-post: **shadowman007@hotmail.ee**, võite kirrata reiti ka: **shadowman007**. **Sauka! Hip-hopper**

Tere! Hei.ee kasutaja cats12 (**nooruk-005@hotmail.ee**) kutsub sind liituma enda sõpruskonnaga Hei.ee-s! Tema kontot saad näha aadressil: **http://www.hei.ee/users/cats12**

Tere! Hei.ee kasutaja jaakausin1 (**estin007@hotmail.ee**) kutsub sind liituma enda sõpruskonnaga Hei.ee-s! Tema kontot saad näha aadressil: **http://www.hei.ee/users/jaakausin1**

Tere! Panen siia erilise kuulutuse. Nimelt õpetan ma maagiat. See on loitsude ja rituaalide abil elu paremaks muutmine. Otsin kuni 10 aastast inimest, kes tunneb, et temas on midagi peidus või et tal on midagi seletamatut juhtunud. Mulle võib meilida **ddimensioon@hotmail.ee**. Seal annan telefoninumbri ja võite paluda, et teie unenäod tõlgiks või siis tulla ise seda kunsti õppima. See on kerge. Solvanguid mitte saata. **STEFIE**.

TRIBU-LIINE MÄRKUS: Palusin Stefie'el asja ka mulle selgitada, kuid kahjuks pole ta seni vastanud. Nii et esialgu laiatan käppi...

Peeter Sauter

Grillkana ja grillkala

Grillkana võttis Klooga-Rannas päikest. Päike võttis teda ka. Päike võttis nii hästi, et kana kõrbes ära. Ta pani endale hapukoort peale, aga nahk kippus ikka maha tulema. Oli vaja jahutada.

Grillkana sidus ujumispükste nõõri paremini kinni, võttis päikesepriid eest, palus Pipal oma riideid valvata ja läks ujuma.

Meres ujus talle vastu grillkala: "Tere, me oleme sugu-lased, mina olen grillkala. Küll sa oled ikka ära kõrbenud."

"Tere, tere, sa oled ka hästi päevitunud, kas tahad hapukoort peale panna?"

Vetelpääste kihutas kaatriga: "Ei tohi poidest kaugemale ujuda!"

"Aga ma olen grillkala, ma elan seal kaugemal."

"Kui ära upute, saate trahvi. Ja kui te grillkala olete, minge üldse restorani."

"Hea mõte, lähme."

Grillkanal ja grillkalal olid kõhud tühjad, nad läksid Laulasmaa restorani sööma.

Restoranis istusid soomlased ja laulsid. Kala laulis kaasa, sest ta oskas soome keelt. Ta laulis nii ilusti, et soomlased tahtsid välja teha.

Kana tantsis soomlastega valssi. Tantsis ühe soomlasega, tantsis teisega ja läks äkki kahvatuks. Grillkana päevitus oli korraga kadunud.

"Mis nüüd?" ehmatas grillkala.

"Mul on tantsust süda paha. Ma hakkam vist munele."

Tiina Liiv Astest (Hea Lapse arhiivist)

Kuidas valmistada kiirel käel maitsvat soolalõhet

Soolalõhe valmistamiseks läheb vaja:

- Lõhefileed (½ kala)
- Jämesoola
- Mett, mis on võimeline valguma
- Veidi viskit (küsi isalt)

Retsepti leiutas Martti Raide, pianist ja Tallinna Muusikakeskkooli klaveriõpetaja

Kõigepealt eemaldage kalast viimane kui luu (poest ostetud filee sisaldab teinekord fragmente skeletist). Soolamist luud iseenesest ei sega, küll aga jäävad nad teile risti jalgu, kui käsil on kala fileerimine

ja söömine, ega lase teil neist toinguist täit mõnu tunda.

Seejärel niisutage kala supilusikat appi võttes ühtlaselt viskiga.

Sõltuvalt lõhe suurusest kulub selleks 5–7 lusikatäit märjukest.

Kala pind peab protseduuri tulemusel jätma „märja“ mulje.

Nüüd tuleb valmiv hõrgutis katta üleni meega, alustades keskelt, kala kõrgemast seljandikust. Sellisel moel toimides valgub mesi iseenesest allapoole ja jaotub ühtlaselt. Kui viskiga segunenud mesi juba üle ääre hakkab minema, on see kindel märk, et vist sai küllalt.

Kui kõik kulges siiani edukalt, polegi muud kui sool lisada. Kõige otstarbekam on teda peost panna küllalt ohtralt – soolatera kõrval on, äsja paras sah-

puistata. Soola tuleks nii, et soolatera justkui oleks kala kohal makas rahet tulnud. Jämesool on selleks parim, meresoolaga võite juba liialdustesse kalduda.

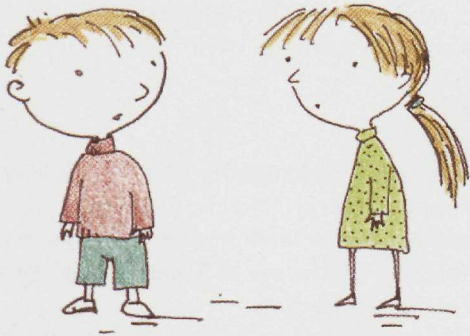
(Siinkohal tahan täpsustada, et kirjeldatud toimingutega tuleb läheneda lõhele „ühekülgselt“, nimelt ainult roosa

poole pealt. Nahaga külg jääb alla ja see meid eriti ei huvita.)

Kui kala on saanud endale kolmekordse (viski, mee ja soola) vammuse, tuleb ta „selili“ asendis kilekotti panna (sobiv kott, mis on piisavalt pikk ja tugev, tuleks poest kaasa küsida), kotisuule sõlm peale teha ning külma kappi ootama seada.

Nüüd vaadake kella, sest 24 tunni pärast võivad tulla külalised!

KUULA, KÖÖGIS YIST
 KÄIB KEEGI!
 RAHUNE.

						Urve ...-Mati Eesti naaberriik
				Ärni töökas vaeslaps		
					tahtmise süüa	koduloom
					isiklik millimeeter	gramm
				maja osa		milliliiter
				2 x täht		hambuline tööriist
				suurem osa		
				Paul emane siga		
				Ivar		
Saksamaa pealinn						sina
suur simik on ...						lõhun
				pikali		
				"Õnne13" tegelane		
			2 x täht			
			eeskoda	meeter	võlur, mustkunstnik	
			väike osa	Kaarel		
	spetsiaalne					ehmuma, kartma hakkama
	Eesti Telefon					
	number			San Marino		Suurbritannia osa
	lapsevanem			mesilaste toit (mesi + õietolm)		Thor Heyerdahli papüürus- laev
	tont, paharet		...-leib; ...-rääk viga mängus		looma pisike koobas	turistide juht
okay			...-mees (sõdur)			
nõnda					üks kuu faas	
					riik Aasias; pekita liha	
					Margit	
	söökla, kiirsöögi- koht					põlema; jooksmata
	Indrek Kärt					Ingrid aasta
			küla ja piiripunkt Eesti-Läti piiril		suur ristsõna	
					nemad	

Parimatele lahendajatele muusikaline auhind!

Hingetohter annab nõu

Kõige hullem on aga see, et ma ei tea, kes ma olen. Ma olen püüdnud teada saada, aga see kestab juba liiga kaua.

Ma arvan, et sellepärast ma teistele ei meeldigi, et nad saavad kuidagi alateadlikult aru, et ma ei ole endas kindel.

Vastus

Soovitust neli.

ESITEKS: sellel teemal tuleb rääkida emaga, tema juttu kuulata, aga ise kaasa mõelda ja otsustada.

TEISEKS: suhtlemisoskus tuleb harjutades ja seda tuleb võtta kui näitemängu. Näitemängu ka harjutatakse ja vigadest tehakse vaid positiivseid järeldusi.

KOLMANDAKS: meeldimine on selline asi, et eelkõige peab meeldima endale. Ja see meeldimine tuleb siis, kui midagi hakkab endal paremini edenema.

NEJANDAKS: kehaline tervise parandamine annab ka juurde vaimujõudu ja usku endasse – kerge trenn või kehaline aktiivsus seega. Kui sellest ikkagi väheks jääb, siis tel 697 44 40 on Lastedispanser Pühhaatriakliinikumis (seal annavad abi nii tohter kui ka psühholoog).

Tere!

Olen suur lugeja ja olen uurinud ka igasugust arstiteaduslikku kirjandust, sest tahaksin leida abi, et ei tunneks ennast teiste hulgas halvasti ja ei kardaks kas või tunnis vastata. Olen aru saanud, et mul on madal enesehinnang, arvan, et süüdi on see, et mind kasvatati väiksest peast väga rangelt. Mõnede asjade suhtes on hinges vastamata küsimused, miks nii on läinud. Mõnikord on vaja tükk aega julgust koguda, et üldse kodust välja minna. Aga vanemad tahavad siiani minu eest kõike otsustada ja nad arvavad, et mul ei peaks küll mingeid muresid olema. Nad solvuvad väga, kui miski kõlab nagu etteheide neile. Mure on, et mida tulevik toob. Kas enesehinnangu parandamine on suur töö? Mida ma selleks teha saaksin, st. kuidas ennast aidata?

Vastus

Et möödaniikusel murevihma sadas, seda me muuta ei saa. Põnnipõlv las jääb ikka ajalukku, sealt tuleb võtta vaid õpetuseivad välja – vajad juba osaliselt iseseisvust, ISE otsustamist ja tegemist. Enesehinnang paraneb sellest hetkest, kui hakkad rohkem elama OMA ELU: ise hakkad arutama olulisi probleeme vanematega, ise pakud välja lahendeid, ise võtad endale teatud kohustusi. Ega see vanematearmastus ju sellega kuhugi ära kao. Primaarne (kui nii keeruliselt öelda) on Sinu isiklik elu.

Ja suhted tekivad suheldes nii nagu suhtlemisoskuski – ja see õigeim sõbrusuhe ei satu mitte alati esimeste kordadega suhtlusrajale. Nn. tagasilöögid-pettumused on asjade loomulik kül, see on elukooli algõpetus. Eks seda õpetust tule hiljemgi.

Seega – ela olevikus, harjuta suhtlemist ja võta väikesi pettumusi kui vajalikke õpetusivasisid. Isegi purunenud sõprusest võid leida õpetust, kui mõtled rahulikult järele, mida tegid valesti sina, mida sõber.

Tervitustega,
Jüri O.-M. Ennet

Tere!

Olen 15aastane ja mul on tihti suured peavalud. Arst ütles, et need on pingepeavalud. Õde on minust 2 aastat vanem ja temal valutab samuti pea, tema valude kohta aga öeldi, et see on migreen. Meile mülemale kirjutati peavalurohtu, mille nimi on cataflam. Õe muudab see rohi väga uniseks, aga minul kaob peavalu ja energiat jääb ülegi. Millest tuleb see meeleolu vahe? Arst ütles, et see rohi blokeerib ilusti närivalu ära, aga kummale meist siis cataflam valesti mõjub?

Vastus

Cataflam (toimeaine on diklofenak) on palaviku, põletiku, põletikulise turse ja valu vastane ravim. Selliseid keerulise nimega ravimeid on palju-palju. Peavalude korral on see rohi sümptomaatiline, s.o. vaigistab küll valusid, kuid ei muuda pärispõhjust.

Inimesed on erinevad, eluviisid ei kattu, organid töötavad isikupäraselt ja seega ka ravimi toimes erinevused.

Küsimus ei ole toime erinevuses! Vaja on eluviisi muuta, harjutada veresoontekondade spordiga, sooritada Enneti nimi harjutust, millest oleme ajakirjas juba kirjutanud. Peavalu näitab, et õpirežiim ja puhkus-sportimine ei ole omavahel tasakaalus.

Soovitan nii Sinul kui ka Su vanemal öel: 1) õppida õppimist ja õppida olulist; 2) korralikult magada, et une arvelt aega ei "näpistaks"; 3) suurendada kehalise aktiivsuse (sporditegemise, õues liikumise jms.) osa päeva- ja nädalaplaanis.

Tegutsege! Harjutamine parandab, edendab!

Tere!

Ma loodan, et saate minu küsimusest aru. See jutt võib küll segane paista, aga tegelt on asi väga tõsine. Läksin sügisel uude kooli ja mulle tundub, et ma käin seal kõigile närvidele. Mitte et ma väga hullult karjuks vms., aga lihtsalt. Nad ei näita seda väga selgelt välja ka, aga ma saan aru. Kui ma kusagil suurema seltskonnaga olen, siis ma lihtsalt ei oska suhelda. Ma ei tea, miks. Ja kui ma mõne inimesega räägingi, siis saan jälle aru, et ma ei meeldi talle. See on nii umbes tegelikult kogu elu olnud, aga nüüd ma olen vanadest sõpradest eraldi koolis ja kõik on uus ja ma hakkam üha rohkem mõtlema, milline ma olen ja ma ei tea seda ise ka.

See on isegi väljaspool kooli. Ma arvan, et te kirjutate, et seda saab harjutada (suhtlemist), aga ma ei saa, kui kogu aeg tuleb sellele kinnitust, et ma ei meeldi kellelegi. Ma ei tahagi seltskonnas olla, kus ma väheseid tean. Ma olen juba umbes 3 aastat nutnud ja see ei lähe üle. Ma mõtlen, et äkki, kui selline asi jääbki kestma, siis ma ei leiagi ennast ja käingi terve elu närvidele teistele. Kuigi on ka selliseid, kellele ma närvidele ei käi, aga neid tean ma juba terve elu enam-vähem.

Kuldkalakene

Juba 8 aastat on veebruarikuus toimunud Pühajärvel Kuldkala nimeline kalastamisvõistlus, millel kalastajad üritavad kinni püüda märgistatud ahvenaid ja kiisku. Kala külge kinnitatud plastist märgisel on number ja sellele numbrile vastab kindel auhind. Märgisega kalad lastakse vette viis päeva enne võistlust. Eelmisel aastal oli vette lastud 120 märgisega kala ja kinni püüti nendest 14. Püüdjaid oli üle kolme tuhande.

Tänavu lastakse vette 130 märgisega kala ja peaa hinnaks on 1 kilo kulda. See võistlus on aga mõeldud esmajoones täiskasvanud kalameestele ning osalemise eest tuleb ka raha maksta.

Mis on **Kuldkalakene**?

See on väikene Kuldkala väiksematele kalameestele – kalapüügi võistlus lastele. Osa saab sellest võistlusest võtta **tasuta**. Osaleda võivad kõik lapsed, kelle vanus on **kuni 12 aastat (12 kaasa arvatud)**.

Kuldkalakene toimub pühapäeval, **11. veebruaril**, samal ajal kui suur Kuldkala, kuid on sellest lühem ja kestab **1 tunni**.

Võistlus algab kell 13.00, aga kohale peaks tulema juba varem, et oma nimi kirja panna ning kuulata täpsemalt võistlemise reegleid.

Kes või mis on kuldkala? Vastuseid on kolm:

- 1. Akvaariumis elav ilukala.**
- 2. Muinasjuttude ja anekdootide kõnelev kala, kes täidab püüdja kolm soovi.**
- 3. Talvine kalapüügi võistlus Pühajärvel.**

Võistlemisel on kaks poolt: võisteldakse nii kalapüüdmises kui ka teadmistes.

Kalapüük toimub järvejääl selleks lindiga piiratud alal, kuhu on hulk püügiauke valmis puuritud. Lapsenemaid sellele alale ei lasta, aga seal käivad ringi täiskasvanud kohtunikud, kes võivad lapsi abistada ja neile ka uusi püügiauke puurida. Iga kinnipüütud kala eest saab võistleja 1 punkti.

Iga võistleja saab ka paberilehel küsimused koos valikvastustega, millede seast ta peab õige vastuse ära märkima. Iga õige vastus annab samuti 1 punkti.

Võistluse võidab see, kes saab kokku kõige rohkem punkte. Tublimatele on ka toredad auhinnad, näiteks võib keegi sõuda koju uue kummipaadiga.

Püügi võistluse jaoks on vaja talveõnge. Selle peab võistleja ise kaasa võtma. Kaasas peaksid olema ka teadmised kaladest ja kalapüügist. Kuskohast neid saada? Neid leiab ka Heast Lapsest – 2004. aasta sügisnumbrites ja 2005. aasta talvenumbrites oli „Hea Lapse Kalakool“ ja enamjagu võistlus küsimuste vastustest on just nendes kalakooli lugudes peidus.

Kohtumiseni Kuldkalakese!

Vladislav Koržets,
kuldkalastaja

Loomaia sõprusring

Kas tead, et Tallinna Loomaia juurest tegutseb noorte loomasõprade ring? Palusime sellest jutustada loodusteadlasel Aleksei Turovskil.

Tallinna Loomaia juures töötasid esimesed loomasõprade ringid juba 50. aastate lõpul – need olid peamiselt Noorte Loodusõprade Maja ringid. Usun, et kõige suuremat initsiatiivi näitas üles hiilgav bioloogiaõpetaja Metsaorg, kes siia maani loob ja viib ellu loodusringide programme.

Kui ma 1972.a. ülikoolist tulin ja loomaaeda tööle asusin, siis juhendasin suurt-suurt loodusõprade ringi. Tollase ringi lastest on nüüd saanud professorid, bussijuhid, koduperenaised ja suured riigiametnikud. Nii mõnigi neist töötab Eesti Televisioonis. Mõned ei hakanud küll loodusteadlasteks, kuid kõik nad kohtlevad alati loomi austusega. Zooloogiks saab see, kes seda tõesti tahab. Meie ülesanne on see, et inimene, kes meie ringi tuleb ja jääb, hakkaks loomi mõistma.

■ Kuidas on võimalik õpetatada loomade mõistmist?

Kohe niiviisi õpetamegi. Räägime lastele loomadest, näitame neid ning laseme katsuda (mitte iga looma muidugi). Kes on loom ja mille polest ta erineb seenest, taimest, vetikast ja inimesest? Mul on üks tuttav noormees, kes arvab, et ta on seen, ning arstid ei suuda teda ümber veenda. Kuid vähemalt meie ringi lapsed

mõistavad, et inimene on üks konkreetne loomariigi liik. Omapärane liik. Ja muidugi räägime lastele süstemaatikast. See kõlab öudselt kuivalt, kuid tegelikult on süstemaatika väga põnev teadus. Et loomade süstematiseerimisest aru saada, tuleb tunda põlvnemise protsessi, see on aga evolutsioon. Evolutsioon on väga põnev protsess, mis kunagi aset leidis ja toimub siia maani.

Räägime ka sellest, kuidas looma organism töötab. Näiteks – kuidas on võimalik haigeks jääda? Meditsiiniteadus küll areneb ja hiilgab suurte saavutustega, kuid ühemõttelist haiguse definitsiooni pole olemas. Miks? Sest iga haigus on unikaalne. Nii nagu iga rikegi. Konveierilt tulevad absoluutselt ühesugused autod, kuid remonti läheb iga auto oma vigadega. Nii on ka loomade haigustega.

Muidugi tegeleme loomade käitumise põhiliste vaatevinklitega. Vaatame loomade toitumist, nende kaitse- ning ka seksuaalset käitumist. Loomulikult tegeleme ka lõimishoolega. See on väga hea eestikeelne sõna, mida võib tõlkida kui "vanemlik käitumine" – ehk siis see, kuidas loomad oma järglaste eest hoolitsevad.

Arutame ka üldisi bioloogiat puudutavaid küsimusi.

Lapsed, keda usaldame (ja neid on palju) saavad käia loomaaias loomi vaatamas. Loomaaid on avatud iga päev, suvel ja talvel erinevatel kellaaegadel. Siis on veel iga-

sugused viktoriinid, kuid seda osa ringitööst ma eriti ei tunne, sest ei ole ringi õpetaja, vaid "õppevahend." Ja ma püüan olla lustakas õppevahend!

■ Kuidas teie ringi liikmeks saada?

Võtame liikmeks inimesi, kes on vähemalt 10 aastat vanad. Alla 10-aastasi me ei julge ega tohigi võtta, sest loomaaid on piiratud turvalisusega paik. Ja meil on vaja kindlat teadmist, et lapsukesed ei hakka oma varbakesi-sõrmekesi loomadele magustoiduks pakku-ma või nende öörahu rikkuma.

Ringi suurus on samuti piiratud, sest meil on väikesed ruumid. Talvel on meid üldiselt 6–7 ja see on, tõtt-öelda, kõige mõnusam, sest siis saab vahetult suhelda. Kuid pole hullu, kui tuleb ka rohkem. Vahel – kui kogunevad nii vanad kui ka uued, on meid päris palju.

Loomulikult saavad lapsed soovi korral loomaaias abiks olla. Aga koolilastel on palju raskeid ülesandeid ja ega me suru peale, et peab tingimata küülikuid kammima või kitsetallekete pepukesi pühkima – muidu ei võta ringi! Seda me loomulikult ei tee. Kuid kui on soovi, siis leiame ka võimaluse. Huvi ringi vastu on püsunud läbi aastate stabiilsena. Tavaliselt kuulutame uute liikmete vastuvõtupäeva oktoobrikuus, kuid see sõltub ruumidest ja õpetajate hulgast.

Viimasel ajal mina lastega väljaspool loomaaeda ekskursioonidel ei käi, kuid meie teised õpetajad teevad seda küll. Käiakse Matsalus, Elistveres ja mujal. Kahjuks ei ole meil oma ekskursioonibussi. Kui oleks – käiksimetihedamini väljasõitudel.

Küsitles Sabina Zinovjeva

Hoidke alt, Varganäod!

Kristiina Kass

Pildi tegi Kristiina Kass

1. peatükk

Ajalehekuulutus

Vilma luges köögilaua ääres ajalehte. Kui täpne olla, siis päriselt ta seda ei lugenud, vaid otsis hoopis kuulutusi. Alati, kui Vilma kuulutuse leidis, tõmbas ta sellele punase vildikaga ringi ümber. Kuulutuste otsimine oli Vilma kodune ülesanne. Nimelt peeti koolis ajalehelugemise nädalat ja iga Vilma klassi õpilane sai ülesandeks otsida ajalehtedest erinevaid asju: kuulutusi, reklaame, kodulinna uudiseid, vaba-aja-veergu või midagi muud.

Enamjagu kuulutusi olid igavad: "Müüa suusad" või "Tööle võetakse poemüüja" või "Teeme professionaalselt remonti". Aga üks nägi üsna huvitav välja. Vilma ei olnud päris kindel, kas tegemist oli kuulutuse või reklaamiga, aga seda võis ju õpetajalt järele küsida.

Kuulutus oli selline:

"Kui turvaline on teie kodu? Teil on ehk kodukindlustus ja suitsuandur, aga mitte miski ei hüvita seda õnnetust, kui murdvargad viivad minema päranduseks saadud ehted või kalleid mälestusi täis perekonnaalbumi. Stop-valvesüsteem hoiab vargad eemale! Ärge enam viivitage, vaid hankige Stop oma vara kaitseks!"

Kuulutuses esitleti ka turvaseadmete erinevaid mudeleid ja hindu. Ainult seda ei öeldud, mida murdvargad röövitud perekonnaalbumitega peale hakkavad.

"Isa!" hüüdis Vilma köögist. "Kas meil on valvesüsteem murdvaraste vastu?"

Härna Nööp tõstis hetkeks pilgu ristsõnalehelt. "Ei ole," vastas ta. "Meil on suitsuandur."

"Vargasignalisatsioon peaks meil küll olema," arvas Vilma ja tõmbas kuulutusele punase ringi ümber. "Meile võidakse ju väga vabalt sisse murda ja kõik me kuldehted ja raha minema viia!"

"Hah!" turtsatas Vilma suur öde Silja. "Kui keegi meie korterisse

lollu peaga sisse murrakski, jääks ta küll pika ninaga. Ainuke natukenegi väärtuslik ese on see ema laulatussõrmus..." Ta andis oma sõrmusele musi, "...ja see ei tule küll seebigagi ära."

"Aga ega siis röövlid seda ei tea," ei tahtnud Vilma järele anda. "Nad arvavad, et meil on arvuteid ja videokaameraid ja kuldünite ja lauahõbedat ja..."

"Õigus jah, meil on ju see hõbetatud tordilabidas," õrritas Silja öde. "Hõbedakord on sellelt küll peaaegu maha kulunud, aga muidu näeb see täitsa hinnaline välja."

Vilma ei pööranud Silja viimasele kommentaarile tähelepanu.

"No nii, näed siis!" sattus ta hoopis hoogu. "Mis me siis teeme, kui see meilt ära varastatakse? Kuidas me ilma tordilabidata hakkama saaksime?"

"Ei murra meile keegi sisse," ütles härra Nööp juba veidi tüdinult. "Me elame kortermajas. Keegi ei murra sisse kortermaja, kui eramaju on siinsamas kõrval lausa jalaga segada."

"Kust sa seda võid teada?" ütles Vilma. "Väga võimalik, et..."

Aga Silja katkestas teda. "Ah, jäta järele," ütles ta. "Sa ju peaksid teadma, et isal ei ole selliste asjade jaoks raha. Ja ega meil seda vaja ei ole ka."

Selle peale ei öelnud Vilma midagi. Muidugi teadis ka tema, et isal ei olnud sugugi üleliia palju raha. Ta pidi ju üksipäini kahe tütre elatamise ja kasvatamisega hakkama saama, vaene isa.

"Ma ju lihtsalt mõtlesin..." pomises Vilma omaette.

2. peatükk

Maarika teeb sohki

"Aah, lõpuks ometi nädalalõpp!" õhkas härra Nööp töölt tulles, viskas portfelli esikupingile ja vajus ise selle kõrvale lõusakile. "Ma ei jaksa enam sõrmegi liigutada."

Vilma oli juba koolist tulnud ja Silja tegi parajasti lihakastet keedetud kartulite kõrvale.

"Vaene isa," tundis Silja kaasa. "Mina kahjuks ei jaksa sind söögilaua taha lohistada."

Vilma naeris ja võttis isalt kaabu peast.

"Äkki tooksime me hoopis laua esikusse, nii et vaene isa vähemalt nälg ei sureks!"

Isa tegi Vilmale silma. "Võib-olla ma siiski roomaksin viimase

jõuga kööki," ütles ta. "Siin hõljub nii vastupandamatult hea toidulõhn ja ka seltskonna üle ei saa nuriseda."

Vilma kattis laua, Silja kandis toidu lauale ja varsti hakkas kostma kahvlite klõbinat ja rahulolevat matsutamist.

"Hea nagu alati,"

kiitis härra Nööp. "Mida ma küll ilma oma kallite tütarde peale hakkaksin?"

"Käiksid alla," naeris Silja.

"Arvata võib," noogutas härra Nööp. "Ja ma peaksin elu lõpuni purgihernesuppi sööma."

Järsku tuli Vilmale midagi meelde.

"Muideks," ütles ta. "Kas te sellest Karikakra tänava kullaäri röövimisest olete kuulnud? Sellest oli eilses lehes jutt!"

Härra Nööp heitis tütrele tüdinud pilgu ja ohkas valjult. "Ära jälle alusta!" ütles ta. "Ma ei viitsi neid sinu röövli- ja murdvargajutte kuulata. Vähemalt mitte söögilauas."

"Olgu-olgu," ütles Vilma kähku ja tegi teist juttu. "Kas ma Krista poole võin minna? Tema küll viitsib mind kuulata, tema selle jutu ajalehest leidiski."

"Mine, kui sa lõpetanud oled," lubas härra Nööp. "Mina kavatsen nii kaua väikse uinaku teha."

Krista poole minemine ei võtnud kaua aega. Ainult üks korrus ülespoole ja Vilma oligi kohal. Krista oli Vilma klassiõde ja pealegi parim sõbranna. Paremat kokkusattumust ei oleks võinud tahtagi!

Vilma jooksis trepist hooga üles ja tiristas uksekella. Samal silmapilgul avas Krista ukse, hoides teises käes auravat saiakestekaussi.

"Isver, ma minestan!" hüüdis Krista silmi pööritates. "Ma pidin just teie poole tulema! See on kindla peale telepaatia!"

"Igatahes!" röömustas Vilma ja vupsas ukse vahelt sisse.

"Kas teeme soenguid või mängime Übermaailmareisi?" küsis Krista, kui mõlemad olid ühe võisaia nahka pannud. Krista ema oli igatahes meisterpagar!

"Mängime Übermaailmareisi," arvas Vilma.

Tüdrukud jõudsid vaevalt mängu kapiriulilt alla võtta, kui uksekell helises. Vilma ja Krista vaatasid üksteisele otsa.

"Võin kas või kihla vedada, et seal on Maarika!" ütles Krista kulmu kergitades. "Ta tunneb saialõhna kilomeetri kaugusele ära."

Tõepoolest seisis ukse taga Maarika koos morsikannuga. Tal oli uus printsessi pildiga pluus seljas, aga Krista ei teinud seda tüdruku meelehärmiks märkamagi.

"Ma mõtlesin vaatama tulla, mida sa siin teed," ütles Maarika ja ulatas kannu Kristale. "Ema saatis mustsõstramorssi."

"Aitäh," ütles Krista. "Me hakkasime Vilmaga just Übermaailmareisi mängima. Kas sind kah huvitaks?"

Maarika kehtas õlgu. "Noh, kui paremat pole."

Vilmal ja Kristal oli algusest peale mänguõnne. Nende nupud liikusid kärmelt mööda mängurada edasi ja mõlemad olid juba läbi mitme riigi reisinud. Aga Maarika nupp näis end kõige paremini teeraja alguses tundvat ega nõustunud eriti edasi minema.

Kui jälle Maarika kord täringut veeretada oli, viskas tüdruk seda nii hoogsalt, et see veeres põrandale. Kõik sirutasid kaela õieli, aga Maarika napsas täringu oma kätte enne, kui see oli jõudnud peatuda.

"Lõpuks ometi kuus!" hüüdis Maarika võidukalt. "Oligi viimane aeg!"

Ja enne kui Vilma ja Krista jõudsid suudki lahti teha, tõstis Maarika oma nupu tükk maad edasi.

"Nüüd sa tegid küll sohki!" protesteeris Vilma.

"Ei lähe läbi!" ütles ka Krista. "Viska uuesti ja pane oma nupp pool meetrit tagasi, sinna, kus see enne oli!"

Nüüd sai Maarika vihaseks. Ta äigas käega ja lükkas koge-mata morsiklaasi uppi. Järgmisel hetkel ujus mängulaud morsist ja Maarika uue pluusi peal oli suur punane larakas.

Maarika jöllitas õudusega oma pluusi, karjatas raevukalt ja marssis sõnagi lausumata minema.

Vaid suure vaevaga õnnestus Vilmal ja Kristal mängulaud

"Ma pidin just teie poole tulema! See on kindla peale telepaatia!"

TERVITUS LUXEMBOURGIST!

Me kolisime Luxembourg 2004. aasta suvel. Põhjus, miks me kolisime, oli see, et mu emale pakuti töökohta Euroopa Komisjoni juures ja kuna talle tõlkimine meeldib väga, siis ei jäänudki muud üle, kui asjad kokku pakkida ja teele asuda. Alguses ei tahtnud ma üldse minna, ei tahtnud enda sõpru maha jätta ja kartsin ka natuke. Lõpuks andsin siiski järele – mõtlesin, et kui hull seal siis ikka on ja küllap ma leiän uusi sõpru. Ja pealegi: elu peabki seiklus olema!

Luxembourg on väike riik – sama suur kui Saaremaa. Luxembourg võib tunduda suuremana, sest siin on rohkem rahvast ja rohkem ehitisi, aga tegelikult on Luxembourg just Saaremaaga ühesuurune! Suvi kestab siin kauem kui Eestis ja talvel ei ole nii külm, aga vihma sajab tihti.

Eestis käisin ma kolm aastat Gustav Adolfi Gümnaasiumis. See on väga hea kool, õpetajad on toredad, kuigi väga nõudlikud.

Siin Luxembourgis käin ma Euroopa Koolis. Eesti koolis oli kaks maja: üks algklassidele ja teine suurematele. Siin on kolm maja: esimene on *Maternelle*, see on nagu lasteaed, päris väikestele, teine on *Primaire*, see on algklassidele, ja kolmas *Secondaire*, mis on põhi- ja keskkooliõpilastele. Kui siia kolisime, olin ma Eestis koolis käinud kolm aastat, siin aga pandi mind kohe 5. klassi, sest siin on veidi erinev süsteem. Näiteks *Primaire* on esimene kuni viies klass ja *Secondaire*'i minnes tuleb jälle esimesest klassist alustada. Mina käin *Secondaire*'i esimeses klassis, Eesti süsteemis siis viiendas klassis.

Eestis keetsid koolipäevad enamasti kella üheni, siin aga kestavad mõned koolipäevad kuni poole viieni, aga selle eest ei anta siin nii palju õppida kui Eestis. Eestis ei olnud koolivormi ja siin ei ole ka,

mulle see meeldib. Siin on lapsi igast rahvusest, isegi eesti lapsi on siin päris palju. Ja meil on võimalus ka eesti keelt õppida, kuigi õppetöö käib inglise keeles. Tegelikult oli võimalus valida, kas õppida inglise, saksa või prantsuse keeles. Mina valisin inglise keele. Kuigi ma õppisin Eestis prantsuse keelt kolm aastat, on inglise keel siiski lihtsam ja saksa keelt ei oska ma üldse. Õppeained on siin umbes samad mis Eestiski. Hindeid panakse kümne palli süsteemis: kui saad mingi töö või testi alla kuue palli, siis tähendab see, et oled selle tööga läbi kukkunud. Hinde parandamiseks võimalust ei ole. Kui mingi test on halvasi läinud, siis tuleb ainult loota, et järgmised paremini edenevad ja tunnistusele ikka normaalne hinne tuleb. Tunnistusi antakse siin kolm korda aastas.

Eestis anti lõunasööki iga päev, aga siin antakse ainult pikkadel koolipäevadel – nendel, mis kestavad poole viieni. Siin on selline süsteem, et saad osta pileteid näiteks magustoidu jaoks, prae või võileiva jaoks ja võimalus on maksta ka *minicashi* kaardiga. Ma sooviksin, et saaks ka sularahas maksta, sest see pileтите ostmine on tülikas. Neid saab osta ka ainult hommikul enne tunde või siis kahekümne minutisel vahetunnil. See tähendab, et kui ma ei jõua neid siis ostetud, siis süüa ei saagi. Sellisel juhul aitavad sõbrad üksteist ja laenavad talonge. Pärast kooli on võimalus igasuguste huvialadega tegelda, näiteks õppida idamaised tantse, kitarri mängu jne. Ja pärast kooli saab ka sõpradega lõbutseda, minna näiteks ujuma, kinno, uisutama.

Mul on siin väga tore olnud, olen palju reisinud. Näiteks Ameerikasse mitu korda. Ja kuna Luxembourg asub Euroopa südames, siis saame nädalavahetustel sõita näiteks Saksamaale, Prantsusmaale, Belgiasse, Hollandisse. Eestis käime aasta jooksul vaid 2 – 3 korda ja igatsus Eesti ja sealsete sõprade järgi ikka on, sinna pole midagi parata, aga üldiselt tunnen ma end siin ka juba päris hästi!

Lily-Liis Alp Luxemburgist

Sämi esimene seiklus

See lugu juhtus juba kaks aastat tagasi. Olime just koera saanud (muide, Sämi on ta nimi) ja ma läksin temaga ükspäev nagu tavaliselt õue. Panin keti talle kaela ja läksin lifti. Aga ma ei hoidnud jalutusrihma (noh, teate küll: see jalutusrihm, mida saab teha lühemaks ja lasta pikemaks) lühikeselt. Just vajutasin liftinuppu, et alla sõita - ja siis see juhtus: mu koer lipsas liftist välja.

Aga mina ju juba sõitsin alla. Nöör (teate küll, jalutusrihma nöör) jooksis nii pikalt kui sai, aga ega see nöör väga pikk polnud. Õnnetuseks oli nöör veel kõvast materjalist. Minul oli aga käsi nööri peal ja see saagis mu näppu väikese augu. Kuid läheme jutuga edasi. Poole tee peal alla sõites kuulsin, kuidas koer kiljatas ning jalutusrihma nöör purunes. Lõpuks jõudsin alla. Tulin liftist

välja poolnuttus ja jooksin väsimust tundmata trepist üles, et koer üles leida. Õnneks oli mul mobiil kaasas ja jooksupaalt helistasin isale. Ta lubas kohe kohale tulla. Panin toru ära ja otsisin koera edasi. Leidsin ta 9. korrusel. Sämi värises nagu haavaleht. Võtsin ta sülle ja puhkesin nutma. See oli nii kohutav, sest ma kartsin, et koeraga midagi juhtus. Viisin ta koju ja õnneks oli isa juba seal. Ta vaatas natuke Sämit ja ütles, et temaga ei juhtunud midagi. Rahunesime natuke ja siis läksime uuesti lifti. Seekord läks meil rahulikult ja lõpuks jõudsimme temaga õue. Praegu on mul aga näpu peal siia maani sellest seiklusest väike mälestus.

Õnneks pole meil rohkem sellised seiklusi juhtunud.

Aliide-Marie Taela Tallinna Järveotsa Gümnaasiumist

Auh, sõbrad!

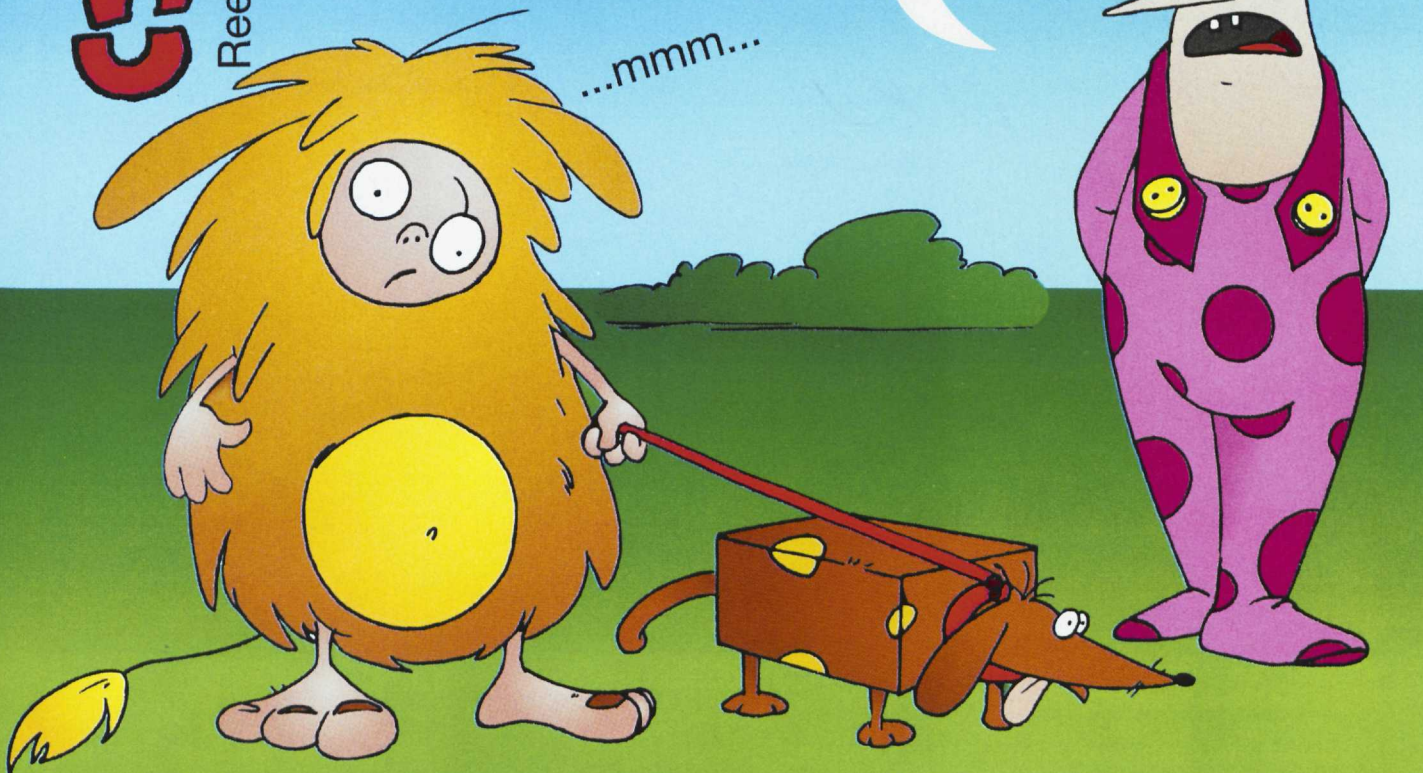
Kes veel teab rääkida koertega seotud röömudest ja muredest? Idamaade kalendri kohaselt algab peatselt koera-aasta ning selle puhul ootame teilt just koerateemalisi joonistusi ja kirjutisi! Saatke oma koerused toimetusse enne **5. veebruaril** **Parimatele Rimonnelt auhinnaks Barbie' koerad** - muide, koos huuleläikega! (See, kas läiget vajab lemmik või selle omanik, jäägu igaihe enda otsustada!)

Maaletooja: RIMONNE

Barbie®

Kas sa ei arva, et ta sul koera kohta veidi kandilise kehaga on?

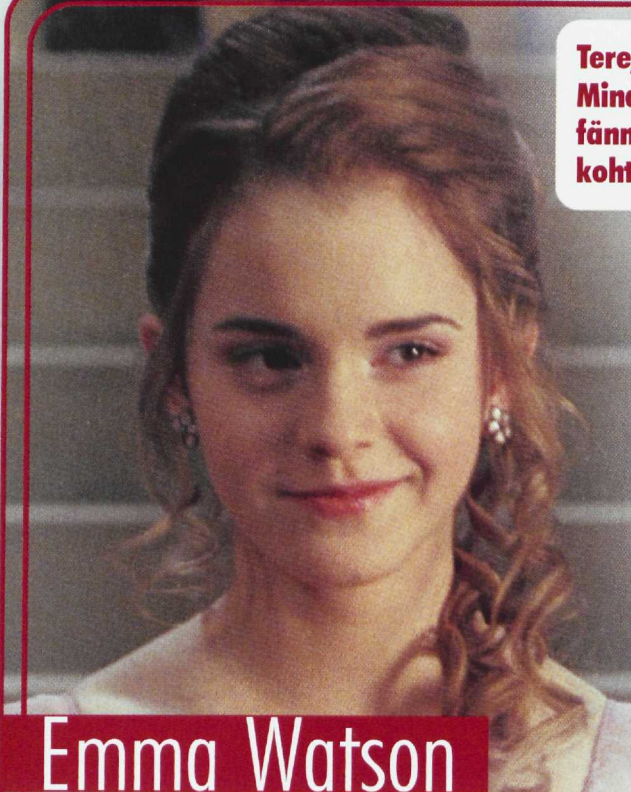
...mmm...

Aga kuidas ta siis muidu...

...OMA KUUDIST VÄLJA SAAB?!

Emma Watson

Tere, Triibu-Liine!
Mina olen suur Emma Watsoni
fänn ja saadan teile tema
kohta mõningaid andmeid.

Emma vanemad on lahutatud ja tüdruk elab koos ema ja vennaga Oxfordis. Emma mängis mitmeid osi paljudes koolinäidendites ja nendega sai ta nii hästi hakkama, et kui filmitegijad hakkasid otsima Hermione osatäitjat, siis soovitas

üks õpetajatest tal kandideerida. Emma pole läinud oma menust uhkeks, vaid on siiani väga enesekriitiline: oma esimest osatäitmist filmis "Harry Potter ja tarkade kivi" ei taha ta vaadatagi, sest talle tundub, et mängib selles kohutavalt. Nii Danieli kui Ruper-tiga on Emma kontaktis ka väljaspool filmitegemist. Nagu kuulsuste kohta ikka, nii käivad ka Emma kohta igasugused kuulujutud – näiteks sellised, et ta on olnud armunud prints Williamisse, Orlando Bloomi ja Brad Pitti.

Filmirežissöör Chris Columbus ütles noorte osatäitjate kohta: "Emma Watson annab edasi Hermione Grangeri hinge. Kui me nägime Daniel Radcliffi, Rupert Grinti ja Emma Watsonit koos võtetel, siis mõistsime, et nende vahel tekkis mingi imeline keemia. Mõistsime, et olime leidnud täiuslikud näitlejad."

Emma ei hoidu kõrvale ka heategevusest: ta maalib heategevuse tarbeks maali, millel on kujutatud kaht karu. Sünniaja järgi on Emma õnnelilleks lillhernes ja õnnelikviks kuukivi.

Andmeid kogus Emma-fänn Mari

TÄISNIMI: Emma Charlotte Duerre Watson

HÜÜDNIMI: Em, Emmi

HÜÜDNIMI filmivõtete ajal: One-Take-Watson (Ühe Võtte Watson)

– selle sai ta oma tänu oma heale keskendumisvõimele ja näitlemisele, kuna tema tõttu ei pidanud kunagi ühest

stseenist mitut võtet tegema

SÜNNIPÄEV: 15. aprill 1990

TÄHTKUJU: Jäär

JOOKSED: loomulikult blondid

SILMAD: pruunid

VEND: Alex Watson (3 aastat Emmast noorem)

EMA: Jacqueline

ISA: Chris

VANAEMA: Freda

LEMMIKSPORDIALA: tennis, hoki

LEMMIKRAAMAT (Potteri sarjast): "Harry Potter ja Azkabani vang"

LEMMIKTEGELANE SARJAST: Hagrid (ta on lahe ja naljakas)

LEMMIKLOOMAD: kassid Bubbles ja Domino

LEMMIKTOIT: Itaalia toidud (pasta, pitsa jne) ja šokolaad!

LEMMIKMUUSIKA: Brian Adams, Suzanne Vega ja Dido

EI HUVITA MUUSIKAS: ooper ja klassika

LEMMIKTUNNID KOOLIS: kunstõpetus ja muusika

EI MEELDI KOOLIS: matemaatika, geograafia ja ladina keel

LEMMIKSTSEEN I Potteri-filmis: Trolli stseen

LEMMIKSTSEEN II Potteri-filmis: Gilderoy Lockharti stseenid

LEMMIKVÄRV: sinine

LEMMIK-VÕLUVÕIME: olla nähtamatu

SPORDIS MEELDIB: kergejõustik ja hoki

LEMMIKMUUSIKUD: Dido, Bryan Adams, Samantha Mumba

TOIDUD, MIS EI MAITSE: köögiviljad

TALLE MEELDIB: kõik sidrunimaitseline

MOBIILTELEFON: Nokia 3330

Tüdrukute bänd lõunast

Run A Way nime sai esmakordselt lugeda TopTeni 2004. aasta plaadi "Sügishitt" kaanelt. Noor tüdrukutebänd laulis plaadile Heini Vaikmaa laulu "Minna lihtsalt nii" töötluse. Nüüdseks on kaheksateistkümnendaastased Võrust pärit artistid salvestanud juba õige mitmeid klubimuusikalugusid – nii kunagiste laulude töötlust kui ka omaloomingut: ka tänavuselt "Sügishitt" plaadilt leiame ühe Run A Way laulu.

Nii põhilaulja Mariliis Loos kui ka Stiina Jänes ja Kätlin Hani on pärit Võrust. Neil on seal ilusas Lõuna-Eesti linnas lahe laulmistantsimist harjutada ning juba on ilmunudki ka Run A Way esimene päris oma CD, millel kokku 14 lugu. Jäägem kuuldele, lootes, et Run A Way doesn't run away!

Lemmikstaarid

Kätlin Luht Paidest

Kristiina Veskimäe Türit

Lilian Papagoi Tõrvast

Aveliis Veskimäe Türit

Anna-Maria Liiv Tallinnast

Pille-Riin Kulla Laeva vallast

Muhe rosina- papade raamat

Ajakirjade Kirjastus andis välja vahva raamatu pealkirjaga **“Ruttu tuttu! Eesti isade unejutte”**, mille on koostanud **Tiina Siimets** ja illustreerinud **Jüri Mildeberg**. Peale koostaja on kõik selle torede teosega seotud isikud lisaks kirjanikuametile otsustanud tegutseda ka isadena. Lugude autorid on **Karl-Martin Sinijärv, Veiko Belias, Andrus Kivirähk, Juhani Püttsepp, Contra, Jürgen Rooste, Jaanus Vaiksoo, Kivisildnik, Peeter Sauter, Jaan Tättle ja Peep Pedmanson**. Illus raamat sobib kinkimiseks igale isale ja talle lähedal seisvale isikule. Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus andis sellele koguteosele oma **Aasta Rosina auhinna**, mis tähendab, et lisaks unejuttudele on kõigil juttude autoritel nüüd oma laste jaoks varuks ka kotitäis magusaid rosinaid!

Jutte on raamatus mitmele maitsele ja mitmele vanusele. Nõiajutsuõbrad leiavad sealt näiteks Contra loo “Nõiatädi Ella”.

■ ■ ■

Ühes väikeses linnas oli suur viie korrusega maja, ja sealsamas kõrval teine samasugune viie korrusega maja. Kahe maja kuues trepikojas elas oi-oi kui palju lapsi. Kui nad kena suvepäeva hommikul udest välja pudenema hakkasid, sai neist terve õu täis. Lapsi jätkus liumäest alla laskma, liivakastis askeldama, redelitele ja isegi puude otsa turnima. Mõned lapsed mängisid ümber maja tagaajamist, sest neile meeldis väga joosta.

Agaga ühe maha esimese korruse korteris elas tädi Ella, kes ei armastanud laste kilkamist ja ringitormamist. Ta vehkis mööda lippavate laste poole kepiga ning ähvardas nad väikesteks konnadeks nõiduda.

Keegi ei uskunud, et tädi Ella oskab nõiduda. Kuigi jah, ükskord, kui lapsed jälle liiga valjusti kilkasid, lubas Ella neile vihma kaela nõiduda – ja varsti hakkaski sadama sellist paduvihma, et lapsed pidid tuppa jooksuma.

© Ajakirjade Kirjastus

Sellest, kui kange nõid see Ella tegelikult oli, loe juba raamatust!

Siil Felix seikleb ja luuletab jälle

Kirjastus Varrak ilmutas kolmanda raamatu siil Felixi seiklustest. **Leelo Tungla** “Siil Felix ja sekelduste sügis” on järjeks raamatule “Siil Felix ja kriminaalne loomaaed”, selle sarja kolmas raamat “Siil Felix ja päkapliks Kerli” ilmus aga juba aasta tagasi. **Regina Lukk-Toompere** on seekord illustatsioonid joonistanud kollastes ja punastes toonides, nagu sügisloole sobilik. Sekeldusi tuleb siilipoisil ette hulgem.

■ ■ ■

“Politsekkorrapidaja Valvsoo kuule! Rääkige, mis teil mureks!”

“Tulge ruttu ja päästke meid!” hüüdis siil. “Rutake, enne kui murdjakoer Zulik tagasi tuleb!”

“Teie aadress, palun?”

“Ülemaantee põik sada kolmteist,” sosistas Golda ning siil kordas ta sõnu nagu kaja.

“Palun täpsustage, kelle eest te kaitset vajate? Joobnud abikaasa, relvastatud kallaletungija?”

“Mm-mm... need on röövel Marulemb ja murdjakoer Zulik!” teatas siil.

“Ja kes te ise olete?”

“Meie... meie oleme Felix ja Golda!”

“Perekonnanimed, palun!”

Siil jäi mõttesse.

“Perekonnanimed, palun!” küsis korrapidaja uuesti.

“Meil pole perekonnanimesid!”

“Kuidas – pole perekonnanimesid?” sigines korrapidaja häältooni kahtlusnoodike.

“Kahjuks ei ole jah!”

© Varrak

Kauaoodatud “Harry Potter ja Segavereline Prints”

J. K. Rowlingi Potteri-sarja eelviimast raamatut ootasid fännid pikisilmi. Mõned agaramad jõudsid juba ingliskeelse väljaande puurimisega lõpu-korrale, kuid enamjagu huvilistest oleksid kindla peale teinud kõik, et kas või ünes tõlkijate **Krista ja Kaisa Kaera** arvutis valmivat tõlget lugeda.

Nagu teada, kavandas kirjanik kõigi osade tegevusliinid juba alguses valmis ning nüüd lükkab tasahilju eemale seda eesriiet, mis varjab lugejate eest hiiglaslikku salapärast maali.

Mõned neist, kes on kuuenda raamatu juba läbi lugenud, nimetavad seda eelmistest palju süngemaks. Olgu süngusega kuidas on – põnevust ei ole raamatus eelmistest põrmugi vähem. Ja veel poole raamatu järgi ei oska keegi öelda, KES on see kurikuulus Segavereline Prints...

■ ■ ■

“Kas oled kunagi kuulnud kellestki, kelle nimi on Segavereline Prints?”

“Segavereline misasi?”

“Prints,” ütles Harry, jälgides teda tähelepanelikult, et äratundmise märke tabada.

“Võluritel pole printse,” vastas Lupin nüüd naeratades. “Kas see on tiitel, mida sa endale tahad võtta? Ma arvan, et “Äravalitu” on isegi piisav.”

“Sel pole minuga mingit pistmist!” ütles Harry nõrdinult. “Segavereline Prints on keegi, kes käis Sigatüüka koolis, mul on tema vana nõiajookide raamat. Ta kirjutas sinna igale poole loitse, mis ta ise leiutas. Üks neist oli Levicorpus...”

■ ■ ■

Jajah, terve lugu meie lehekülgedele kahjuks ära ei mahuks... Mis muud, kui võta aga raamat kätte ja uuri Segaverelise Printsi saladus ise välja!

© Varrak

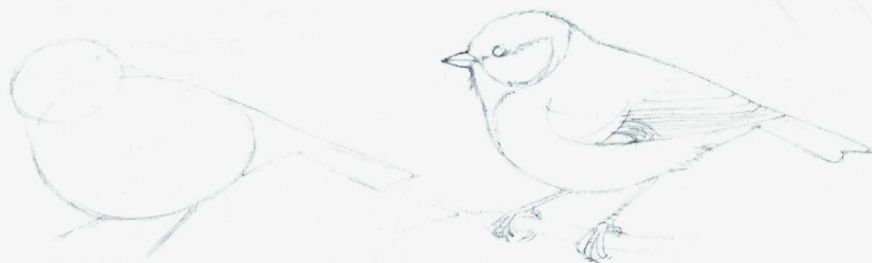
Plaaditais häid laule headele lastele

Kõik, kellele meeldib laulda, saavad seda nüüd teha koos Eesti Raadio laululastega! Uuel plaadil **“Head lapsed need kasvavad lauluga”** on tervelt 24 **Olav Ehala** ilusat laulu ning lisaks sellele võid 11 lauluga teha kodust karaoket, sest sõnad on saadaval internetis: www.er.ee/laululapsed.

KUIDAS JONISTADA LINDE?

Ülle Meister

Edasi on juba lihtne -
nokk külge, siis tiivad
ja saba - ning ongi
valmis!

Kui oled vesivärvidega
linnu ära värvanud,
siis võid veel
värvipliiatsitega
mõned varjud või
sulgede piirjooned
juurde teha.

Kõige lõpuks võib valge
guašiga panna paika
silmaläike ja tiibadele
valged suletäpid - ja juba
tõusebki lind lendu!

Session 2006: winter bash

Juba õige pea on kõigil rulatajatel ning bmx'i - sõpradel võimalik osa saada ning trikke maha viksida maailma tippspordlastelt - 7. - 8. jaanuaril toimub Tallinnas juba kuues rahvusvaheline elamusspordifestival Pop!

Session 2006: winter bash.

Võistlusel selgitatakse välja parimad kolmes distsipliinis: rulas ja bmx verdisõidus ning bmx tänavasõidus. Viimane kuulub nüüd ka rahvusvahelise trikirataste föderatsiooni IBMXFF tunnustatud võistlussarja.

Peakorraldaja **Mario Kalmre** sõnul on ürituse laiem eesmärk tuua need spordialad noortele koju kätte ja näidata, milleks on suutelised oma ala professionaalid. "Kuna enamus võistlejaist saabub Tallinna juba paar päeva varem, siis on nad kindlasti 6. jaanuari treeningpäeval nõus huvilistele mõnda trikki lähemalt tutvustama," arwab Kalmre.

Tegemist pole pelgalt võistlusega, asja juurde kuulub kindlasti veel mõnus muusika, sõbralik õhkkond, teemakohased mänguboksid ja küllap on võimalik sealt koju minna uue rulalauaga, kus ilutsevad sõitjate autogrammide. Kui veab, siis võib mõni sõitja oma rula mõnele tulihingelisele fännile lihtsalt kinkida.

Eelmisel sessionil osales enam kui 130 rulasõitjat ja ratturit 17 riigist. Festivali jälgis 10 000 pealtvaatajat.

Rohkem infot: www.session.ee

Kohtumiseni festivalil!

VÕISTLUSE "MINU OMA MÕTE, LEIUTIS"

VÕITJAD ON KOOLEELIKUTEST:

FRED HEINOJA (Tallinna lasteae Lepatriinu), **LAURA LIIS RÄMMAN** (Tartu lasteae Kröll), **PAULINE VIIBEKE TAMM** (Tartu lasteae Hellik), **ARGO SEPP** (Tartu lasteae Kannike) ja **KARL ALEKSANDER SIRP** (Tartu lasteae Midrimaa); algkoolilastest: **ALICE RISTI** (Loo Keskkool), **KRISTA KUTSAR** ja **LAURA DANIALS** (Otepää Gümnaasium), **JANETTE NORKKO** ja **JOONAS LIIVAMÄGI** (Tallinna Kadrioru Saksa Gümnaasium), **ELISA RAE** ja **RISTO VAHER** (Pärnu Rääma Põhikool); põhikooliõpilastest **MARIANNE MÖLLER** Ahja Keskkoolist. **LEMBIT KOIK**, **RAINER LUMISTE** ja **OTT OOLUP** Haapsalu Sanatoorsest Internatkoolist, **MARTIN MÄNDVEER** ja **MÄRT BELKIN** Tallinna Kadrioru Saksa Gümnaasiumist, **TIMO ROHT** ja **SANDRO KIIVIT** Kärstna Põhikoolist, **ERKI ERTMANN**, **STEFANI SABRODIN**; **MARLEEN RÄMMELD**, **JANE TISLER** ja **KATRE HELEN KAASIK** Tartu Kivilinna Gümnaasiumist, **TANEL ARM** ja **KARL LAIMETS** Türi Gümnaasiumist; **KAROLIINA KAARE**, **MARIA LUIGEND**, **ELEN KALDA**, **MARTIN BRIEDIS**, **JOHANNA-ADELE JÄRVSOO** ja **HELEN KIIK** Tallinna Vana-linna Hariduskollegiumist, gümnasistidest **ALEX-KRISTJAN RIKKO** ja **RISTO HÄNNIKÄINEN** Tallinna Arte Gümnaasiumist ja **TANEL TAMMAI** Tallinna Teeninduskoolist.

Uudised

IBM kinkis lastekodudele jõuluks raamatuid

Kõnet peab IBM Eesti OÜ tegevdirektor Valdo Randpere

Jõulukuul said 37 Eesti laste- ja noortekodu kokku 100 raamatut „Mina Sina Mina” koos DVD filmiga, kus käsitletakse noorte mõtteid ja suhteid. Eelmisel aastal jõudis raamat ja DVD film „Mina Sina Mina” L.F.F. Grupi eestvedamisel kõikidesse eesti ja vene põhi- ja keskkoolidesse ja Avatud Noorte Keskustesse. Tänu IBM toetusele jõudis jõulude eel see raamat ka lastekodude raamaturiiulitele. IBM tegevdirektor **Valdo Randpere** sõnul on lastekodulastel mõistmisest ja hingelisest toetusest isegi enam puudus kui materiaalistest asjadest. Lastekodude esindajad said kenad kingitused kätte Haiba Lastekodus toimunud koolituse ajal.

L.F.F.Group kirjastuse poolt välja antud koguteos „Mina Sina Mina” koosneb eesti ja vene noorukite intervjuude põhjal koostatud 216-leheküljelisest raamatust ning 75-minutilise filmist, kus saavad lisaks noortele sõna ka ühiskonnategelased. Raamat on eesti ja vene keeles.

ETV Lasteekraani Muusikastudio Lastekoor säras Malaisia koorifestivalil

Jõulukuu keskpaigas esines ETV lastekoor Malaisias 3. rahvusvahelisel koorifestivalil „Voyage of Songs” lausa briljantse säraga! Kuigi meie lastekoor oli festivali noorim esineja, võideti 35 koori seas nii Junioride kui folkloori kategoorias Gold A diplom ning toodi koju ka võistluse Grand Prix. Kuidas koor, nõnda ka selle juht – konkursi parimaks dirigendiks tunnistati **Lii Leitmaa**. Braavo, laulutüdrukud!

Meie lastekoorid on ju kõrgeid auhindu pälvinud ka kodus Euroopas: oktoobris võitis Tallinna Muusikakeskkooli lastekoor **Ingrid Kõrvitsa** juhatusel kooride olümpiaks kutsutud konkursi „Let the Peoples Sing” ning sai oma valdusse Hõbedase Roosikarika. Samal konkursil saavutas Eesti Televisiooni tütarlastekoor **Aarne Saluveeri** taktikepi all võidu noortekooride kategoorias.

SINILINNUD LENDASID

lastesõbralike inimeste kodusesse

ÜRO Lastefondi UNICEF Eesti Rahvuskomitee annab juba teist aastat välja **Sinilinnu-aastapreemiaid**, mis on mõeldud tunnustuseks lastesõbralikele inimestele ja ettevõtetele. Sinilinnul rahalisi muresid-rõõme kaasas pole, küll aga imeilus hõbe-valge-sinise tikandiga pilt. Mulluse, 2005. aasta lõpul said selle preemia osalisteks: **Ingrid RÜÜtel**, keda rahvas ei tunne mitte üksnes presidendi abikaasana, vaid ka rahvaluuleteadlase ja paljude lastekaitseürituste patroonina, ETV saatejuht **Maire Aunaste**, Põlva Lastepäevakodu Lepatriinu juhataja asetäitja **Veera Kutser**, Jüri Gümnaasiumi muusikaõpetaja **Rutt Ridbeck**, Kohtla-Nõmme Lastekodu direktor **Larissa Domaškina**, Sten Roosi muinasjutuvõistluse üks rajajatest **Ants Roos**, Lõuna Politseiprefektuuri vanemkonstaabel **Linda Oks**, ajalehe Sakala ajakirjanik **Liisi Seil** ja Kesk-Eesti noortekeskuse juhataja **Eve Siilak**.

Ettevõtetest tunnistati Sinilinnu väärilisteks **Rahvuskooper Estonia**, **Põlva Talurahvamuseum**, **MTÜ Virumaa Heategevuskeskus**, **Haapsalu Sanatoorne Internaatkool**, **MTÜ Tallinn Rugby Club**, **TNT Eesti AS**, **A-Karuse AS** ja **Finnforest Eesti AS**. Kõik need asutused on mõelnud lastele ja neid jõudumööda toetanud – kes haridust, kes sporti või muid huvialasid, kes lastekodusid.

Aastapreemiad andsid üle Riigikogu esimees Ene Ergma ja UNICEFi Eesti Rahvuskomitee president Elle Kull.

MTÜ VARIKU NOORTEKESKUS

TARTU KUNSTIGÜMNAASIUM KUULUTAB VÄLJA
KOOLINOORTE KARIKATUURIVÕISTLUSE:

„Mida naerad koolijüts?”

Tööd tuleks saata või tuua **1. aprilliks, 2006.a.** aadressil:
Aianduse 4, Tartu, 50110, õp. PAUL KUNMAN

Oodatud on must-valged originaaltööd formaadiga 210x297 (A4).
Tööde arv on piiramatult. Iga töö tagaküljele kirjutada oma nimi, perekonnanimi, kool, klass ja aadress.

NB! Tööid ei tagastata, parematest töödest korraldatakse näitus.
PARIMATELE AUHINNAD!

Imelikust võib saada imeväärne!

KAS TEAD, ET

esimesed rulluisud meisterdas belglane John Joseph Merlin enam kui 200 aastat tagasi? Mees, kes oli leiutanud muusikainstrumente ja muid mehaanilisi seadmeid, mõttes välja metallratastega uisud ning liugles nendel, viiul lõua all, maskiballi seltskonna sekka. Kahjuks polnud ta mõelnud pidurdamise vajadusele... ning sõitis kogemata kombel saalipeegli kildudeks ja viiuli pilbasteks. Merlini leiutis tundus imelikuna ja jäi kaheksajaks aastaks kalevi (või mis riidega nad seal Belgias äpardunud asju varjasid?) alla. Nüüdseks on aga rulluisud täiesti igapäevane asi ja nendel liuglemist peavad rulluisutajad lausa imeväärseks.

Tallinna Energiakeskuses välja pandud õpilasleiutiste hulgas võis kindla peale olla samasuguseid imeriistu, mis esimesel pilgul võivad tunduda imelikena, aga kes ütleb, et neist mõne aja pärast imeväärseid riistapuid ei võiks tekkida!

Võistluse **"Minu oma mõte, leiutis"** korraldajateks olid **Eesti Lasteaednike Liit, Eesti Algklassiõpetajate Selts, Eesti Käsitööõpetajate Selts "Aita", Kunstiõpetajate Ühing ja Eesti Tööõpetajate Selts**. Võistlusest võttis osa 20 kooli ja 20

lasteaeda – ühtekokku 272 noort leiutajat. Geniaalseid leiutisi oli väga palju, auhindade vääriliseks tunnistas õpetajatest ja teadlastest koosnev žürii 5 lasteaia mudilast, 7 algklassilast, 21 põhikooliõpilast ning 3 gümnasisti.

Ühe peakorraldaja **Tõnu Tammari** sõnul oli Energiakeskuse üritus järjeks rahvusvahelisele konverentsile Loomisrõõm, mida toetasid Haridus- ja Teadusministeerium, Riinklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, Hasartmängumaksu Nõukogu ja Eesti Kultuurkapital. Auhindadega toetas võistlust ehitusettevõtja Mati Karumaa.

Põnev oli vaadata, kuidas osavad käed ja leidlikud pead olid teinud vanast uue ja avastanud, kuidas üheks otstarbeks mõeldud asja saab kasutada ka hoopis teistel eesmärkidel.

Näiteks 4-aastane **Laura Liis Rämman** Tartu lasteaia Kröll mõtles oma ema sibulakooremisest tekkinud pisaraid nähes välja maski, mille silmaavad korralikult kilega kaetud. Sibulal jääb sellist leiutist vaadates kindlasti suu ammuli!

Tallinna Arte Gümnaasiumi noormehed **Alex-Kristjan Rikko ja Risto Hännikäinen** võtsid koos Tallinna Teeninduskoolis õppiva kunagise koolivenna **Tanel Tammaiga** käsile päevinäinud pesumasina Riga 13 ning meisterdasid sellest bassikõlari nimega Rigasound – kõige paremini kõlavat isevärki helivõimendi autos, kuid miks mitte ka proovida seda mingis bändis kasutada, saatjaks näiteks vanaaegne pesulaud?

Stefani Sabrodin, Jane Tisler ja Marleen Rämmeld Tartu Kivilinna Gümnaasiumi 5c klassist valmistasid ühiselt kahvli, millel on kõlav nimi "Elektrospagetto". Selleks kasutati vana elektrilist hambaharja ja kahvlit, veidike värvi ja – hoiu aga suu lahti ning kahvelda kas või meetripikkusi spagette suhu, nagu jõuad!

Katre Helen Kaasik samast koolist leidis tükikese kunstkarusnahka ja mõtles

Ott Oolupi CD-hoidja

välja efektse tolmuahvi.

Tolmuga võitlevad veel ka **Hanna Liisa Kottisse** Ahja Keskkoolist, kes leiutas universaalse koduabilise, ja **Johanna Adele Järvesoo** Vanalinna Hariduskolleegeiumist: tema leiutis mitte ainult ei ime tolmu, vaid otsib osavasti iga kübemekese ka üles.

Kadrioru Saksa Gümnaasiumi lapsed **Janette Norkko ja Joonas Liivamägi** leiutasid kahepeale väga vajaliku riistapuu – viie pliiaatsi teritaja. Nüüd jääb neil joonistades viis korda rohkem aega kunsti peale mõtlemiseks!

Üheteistkümnendaastane mõtleja **Märt Belkin** samast koolist avastas aga, et lina-seemneõli paberile tilgutades muutub paberi pind hoopis teistsuguseks ja sellele joonistatud pilt näeb välja kuidagi kunstilisem. Tema leiutis kannabki nime "linaõli-tehnika".

Erki Ertmann, kes õpib Tartu Kivilinna Gümnaasiumi 6. klassis, leiutas aga mikrokustuka, mis töötab aku jõul Erki on elektrilisi asju meisterdanud juba väikesest peast – kui talle põnnipõlves mingi auto kingiti, siis oli see hiljemalt kuu aja pärast korralikult lahti võetud ja järele uuritud, kuidas iga vidin töötab. Üsna väikese poisina leiutas ta veel patareide abil töötava mikseri, mille kaks metallpulka olid päris vahvad vahutama. Erkil on tegelikult hobisid hulgem: klassijuhataja Liina Birnbaum ütleb, et ilma Erki luulelugemiseta ei kujuta ta koolisündmusi ettegi.

Arte noormeeste
Rigasound

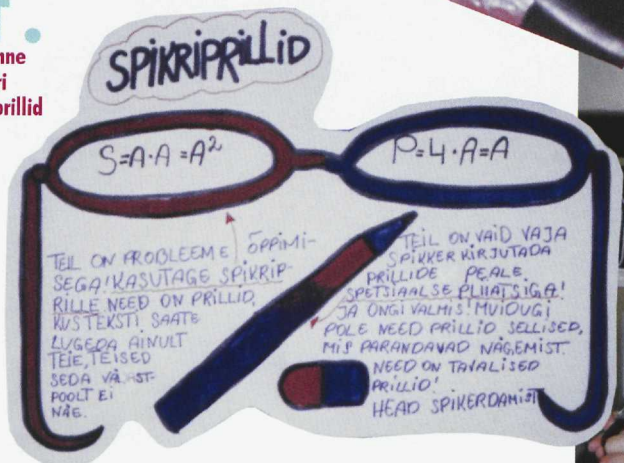

3.

Erki Ertmanni
mikrokustukas

4.

Marianne
Möller
spikriprillid

Haapsalu Sanatoorse Internaatkooli õpilased on ikka oma kätetöödega silma torganud. Ka nüüd pälvisid nad mitu auhinda: **Ott Oolupi** pöörleva CD-hoidja puhul on osavasti ära kasutatud vanu vinüülplaate, **Rainer Lumiste** on tavolisest pudelist teinud uhke ajanäitaja, **Lembit Koik** aga meisterdanud asjaliku rataslaeva.

Kärstna põhikooli noormees **Timo Roht** leiutas puupuzzle, mille kallal passiks pusida mõne tulnukafilmi koolilastel – õpetajalgi oli tükk tegemist, enne kui hõbedaseks värvitud kujundid kokku sai pandud.

Pärnu Rääma Põhikooli õpilase **Elisa Rae** väljamõeldud elektrooniline postkast annab teada, kui postimees on sulle ajalehed-kirjad-kaardid kohale toonud.

Alice Risti Loo Keskkoolist leiutas lillevaasi, kuhu saab rahu paigutada nii roose kui nelke – igale lillele on seal oma pesa

Tartu Kannikese lasteaia poiss **Argo Sepp** leiutas laheda lapsepesumasina salapärase nimega "Munae". See riist imeb lapse masinasse, loksutab, raputab, peseb ja kuivatab lapse täitsa ilma inimkäte abita! Lõpuks lennutab masin pestud lapse välja ja puhas põngerjas maandub pehmesse voodisse. Tulevikodudest kõlab peatselt igal öhtul veesulinat ja pehmet müsumist, kui Argo pesumasinad masstootmisse lähevad...

Veel olid näitusel tualett-paberikerijad, spikriprillid, veerev koolimaja... Kõiki superleiutisi ei jõuagi üles lugeda.

Aga kes teab, äkki leiame mõne leiutaja nime paari aastakümne pärast Nobeli preemia laureaatide nimekirjast? Miks mitte!

Näitusel käis
Leelo Tungal

5.

Tartlannade
elektrospagetid

LEGO

DINO 2010

P₂ E^B / 1378 2006, 1

RAR

Aastal 2010 on sügaval džunglis asuvas
supersalajasest laborist põgenenud
ohulikud mutanteerunud dinosaurused.
Teadlased alustavad dinosauruste jälitamis-
missiooni, kus neile on suureks abiks
modernne tehnika ja võimsad sõiduvahendid.
Aga kas nad jõuavad need monstrumid
vangistada enne, kui juhtub midagi halba?

**OSALE
ja VÕIDA!**

Mida hoiab Dino kütt käes?

Tähista ristiga

Piitsa

Raketti

Jäätist

Vastus saada aadressile:
Hea Laps, Harju 1, Tallinn 10146

Nimi:

Aadress:

7296

7294